

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra rozvojových studií

Iveta FRAŇKOVÁ

**Dvojí tvář vybraných rozvojových zemí:
atraktivní turistické destinace vs. problémy,
s kterými se tyto země potýkají**

Diplomová práce

Vedoucí práce: Doc. RNDr. Pavel NOVÁČEK, CSc.

Olomouc 2010

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a veškeré použité
prameny jsem uvedla v seznamu literatury.

V Olomouci 3. května 2010

.....

podpis

Touto cestou bych chtěla poděkovat vedoucímu mé diplomové práce Doc. RNDr. Pavlovi Nováčkovi, CSc. za jeho trpělivost, vstřícný přístup a cenné rady, které mi pomohly při vypracování této práce.

Vysoká škola: Univerzita Palackého

Fakulta: Přírodovědecká

Katedra: Rozvojových studií

Školní rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

student

Iveta Fraňková

obor

Mezinárodní rozvojová studia

Název práce:

Dvojitá tvář vybraných rozvojových zemí:

atraktivní turistické destinace vs. problémy, s kterými se tyto země potýkají

Double face choice developing countries: attractive tourist areas versus problems which these countries suffer

Zásady pro vypracování:

Cílem diplomové práce je ukázat vybrané rozvojové země ze dvou úhlů pohledu. Práce se zaměří na atraktivní turistické destinace v těchto zemích a zároveň poukáže na problémy, s kterými se tyto země potýkají jako je například chudoba, nízká úroveň vzdělanosti apod.

Struktura práce:

1. Úvod
 2. Cíle práce a použitá metodika
 3. Základní geografická charakteristika vybraných rozvojových zemí
 4. Významné turistické atraktivy ve vybraných rozvojových zemích (přírodní, kulturní)
 5. Popis stávající situace ve vybraných rozvojových zemích
 6. SWOT analýza
 7. Rozvojové scénáře pro vybrané rozvojové země
 8. Závěr, klíčová slova
 9. Summary, Key Words
- Seznam použitých zdrojů a literatury
Případné přílohy

Diplomová práce bude zpracována v těchto kontrolovaných etapách:

- a) vymezení tématu, metodika, studium literatury: říjen 2008 – červen 2009
- b) zpravování bodu 3 zadání červen 2009 – září 2009
- c) zpracování bodu 4, 5, 6 zadání říjen 2009 – leden 2010
- d) zpracování bodu 7 zadání, zpracování kompletního textu DP, formulace závěrů, dokončení a odevzdání práce únor 2010 – duben 2010
- e) realizace grafických příloh – průběžně

Rozsah grafických prací: dle potřeb zadání

Rozsah průvodní zprávy: 20 000 slov základního textu + práce včetně všech příloh v elektronické podobě

Seznam odborné literatury (výběr):

BLOUET, Brian W., BLOUET, Olwyn M. *Latin America and the Caribbean: A systematic and regional survey*. 5th ed. Hoboken: John Wiley and Sons, 2006. 533 s. ISBN 0-471-63095-0.

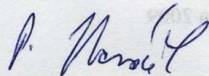
KIRBY, Peadar. *Introduction to Latin America: twenty-first century challenges. 1st ed.* London: Sage, 2003. 229 s. ISBN 0-76197373-7.

PARKINSON, Tom, PHILLIPS, Matt, GOURLAY, Will. *Keňa*. Praha: Svojtka & Co., 2006. 480 s. ISBN 978-80-7352-469-2.

Vedoucí diplomové práce: Doc. RNDr. Pavel Nováček, CSc.

Datum zadání diplomové práce: 3. 11. 2008

Termín odevzdání diplomové práce: 14. 5. 2010

vedoucí katedry

vedoucí diplomové práce

OBSAH

1. Úvod	8
2. Cíle práce a použitá metodika	9-10
3. Základní geografická charakteristika vybraných rozvojových zemí.....	11
3.1. Keňa	11-16
3.2. Egypt	17-22
3.3. Srí Lanka	23-26
3.4. Venezuela	27-31
4. Významné turistické atraktivity ve vybraných rozvojových zemích (přírodní, kulturní)....	32
4.1. Keňa	32-35
4.2. Egypt	36-40
4.3. Srí Lanka	41-44
4.4. Venezuela	45-49
5. Popis stávající situace ve vybraných rozvojových zemích	50
5.1. Keňa	50-53
5.2. Egypt	54-56
5.3. Srí Lanka	57-59
5.4. Venezuela	60-62
6. SWOT analýza	63
6.1. Keňa	63-65
6.2. Egypt	66-67
6.3. Srí Lanka	68-69
6.4. Venezuela	70-71
7. Rozvojové scénáře pro vybrané rozvojové země.....	72
7.1. Keňa	72-75
7.2. Egypt	76-78
7.3. Srí Lanka	79-82
7.3. Venezuela	83-86
8. Závěr, klíčová slova	87
9. Summary, Key Words	88
Seznam použitých zdrojů a literatury	89-99
Seznam příloh.....	100
Příloha číslo 1: Dvě tváře hlavního města Nairobi v Keni.....	101

Příloha číslo 2: Dvě tváře hlavního města Káhira v Egyptě.....	102
Příloha číslo 3: Dvě tváře hlavního města Colombo na Srí Lance.....	103
Příloha číslo 4: Dvě tváře hlavního města Caracas ve Venezuele	104

1. Úvod

Cestovní ruch je pro velkou část zemí světa velmi významným a důležitým zdrojem příjmů a v průběhu času se stal výrazným společenským, kulturním a ekonomickým jevem.

Téma mé diplomové práce „Dvojitá tvář vybraných rozvojových zemí: atraktivní turistické destinace vs. problémy, s kterými se tyto země potýkají“ jsem si zvolila především proto, abych se pokusila ve své práci uvést nejen významné turistické atraktivity ve vybraných zemích, jenž jsou v dané zemi obdivovány turisty z celého světa, ale také jsem se pokusila zaměřit na problémy, které se ve vybraných zemích vyskytují a o kterých možná turisté, kteří do těchto zemí přijíždějí, mnohdy vůbec nevědí.

Ke zpracování mé diplomové práce jsem si zvolila čtyři země, ve kterých se nacházejí atraktivní turistické lokality jako jsou například významné kulturněhistorické památky, přírodní atraktivity, krásné pláže apod., ale na druhé straně se v těchto zemích vyskytuje celá řada problémů, mezi které patří například problematika slumů a s tím spojená problematika chudoby, vysoká kriminalita, nerovné postavení žen ve společnosti a mnohé další problémy, které jsou u konkrétních zemí v mé práci uvedeny.

V diplomové práci se tedy zabývám jak problémy dané země, tak přiblížením turistických atraktivit země, jenž jsou pro ni velmi důležité z mnoha hledisek (např. po kulturní či ekonomické stránce).

Pro zpracování daného tématu mé práce jsem si zvolila země, které mají cestovní ruch poměrně rozvíjený a jsou pro turisty atraktivní, ale které se potýkají i s určitými vážnými problémy, jenž pro mnohé turisty zůstávají skryty za „rouškou“ luxusních ubytovacích zařízení, nádherných pláží, památek, přírodních krás atd. K vypracování mé práce jsem si zvolila následující země - Keňu, Egypt, Srí Lanku a Venezuelu.

2. Cíle práce a použitá metodika

Cílem mé diplomové práce je ukázat vybrané rozvojové země ze dvou úhlů pohledu. V práci jsem se zaměřila na čtyři vybrané země - Keňu, Egypt, Srí Lanku a Venezuelu, u kterých jsem se zaměřila na jedné straně na jejich turistické atraktivity a na straně druhé na jejich problémy, se kterými se vybrané země potýkají.

Práce obsahuje kapitolu nazvanou „Základní geografická charakteristika vybraných rozvojových zemí“, jejímž cílem je přiblížit konkrétní zemi na základě jednotlivých složek, které jsem si sama stanovila a mezi které jsem zařadila polohu, povrch, vodstvo, podnebí, biotu, obyvatelstvo, hospodářství a sídla konkrétních zemí.

Následující kapitola „Významné turistické atraktivity ve vybraných rozvojových zemích“ je zaměřena na přírodní atraktivity, kulturní památky a snažila jsem se do této kapitoly také zařadit zajímavosti nebo zvláštnosti nacházející se v jednotlivých zemích.

Cílem kapitoly „Popis stávající situace ve vybraných rozvojových zemích“ je poukázat na některé problémy jednotlivých zemí, s kterými se v současné době potýkají.

V předposlední kapitole zvané „SWOT analýza“ jsou vypracovány silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení, jenž se týkají vybraných zemí. Kapitola tedy v konečném výsledku obsahuje SWOT analýzu Keni, Egypta, Srí Lanky a Venezuely.

Poslední kapitola mé práce nazvaná „Rozvojové scénáře pro vybrané rozvojové země“ obsahuje dva rozvojové scénáře pro každou zvolenou zemi. V této kapitole jsem se pokusila o zpracování katastrofického a pravděpodobnostního scénáře pro vybrané země.

V diplomové práci jsem použila rešeršně-kompilační metodu sběru a třídění informací, které jsem následně interpretovala ve své práci. Při zpracování práce jsem vzhledem k dostupnosti a aktuálnosti zdrojů vycházela a používala především internetové zdroje ale v určité míře také tištěné publikace.

V oblasti citace jsem zvolila pro přehlednost metodu uvádění citací pod čarou. Všechny použité zdroje jsou následně podle abecedního pořadí uvedeny v seznamu použitých zdrojů a literatury.

3. Základní geografická charakteristika vybraných rozvojových zemí

Tato kapitola obsahuje základní geografickou charakteristiku vybraných zemí. Konkrétně je tedy tato kapitola zaměřena na polohu, povrch, vodstvo, podnebí, biotu, obyvatelstvo, hospodářství a sídla jednotlivě vybraných zemí tedy Keni, Egypta, Srí Lanky a Venezuely.

3.1. Keňa

Poloha

Keňa je přímořský stát, který se nachází ve východní Africe, při pobřeží Indického oceánu a rozkládá se po obou stranách rovníku. Jeho rozloha je 580 367 km².¹ Mezi sousedící státy Keni patří následující státy - na východě Keni je to Somálsko, na severu země Etiopie, na severozápadě Súdán, na západě Uganda a na jihu země Tanzanie. Délka hranic se Somálskem činí 682 km, s Etiopií 861 km, se Súdánem 232 km, s Ugandou 933 km, s Tanzanií 769 km a délka pobřeží je 536 km.²

Povrch

Značnou část povrchu země tvoří Východoafrická vysočina. Její povrch je tvořen plošinami, jenž dosahují výšky od 500 metrů nad mořem na východě a až 3 000 metrů nad mořem na západě. Jednotlivé plošiny od sebe zpravidla dělí propadliny a masívy. Na východě země se rozšiřuje od jihu k severu pobřežní nížina. Největší propadlinou je Východoafrický příkop táhnoucí se v severojižním směru. Jedná se spíše o systém propadlin, který je v Keni široký od 50 až do 80 kilometrů a jehož hloubka se pohybuje od 300 do 2 000 metrů nad mořem a obvykle bývá vyplněn bezodtokými jezery. Příkopové propadliny jsou doprovázeny sopečnou činností, která se projevuje i v současné době. Na okraji příkopu se nacházejí příkrovy, masívy a samostatné sopky. V Keni dále nalezneme druhou nejvyšší horu Afriky zvanou *Mount Kenya*, která dosahuje výšky 5 199 metrů nad mořem a je zároveň nejvyšší keňskou horou.³

¹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

² Tamtéž

³ NĚMEC, JAROMÍR. *Keňa* [online]. © 2001-2008, poslední aktualizace: 4. 12. 2006 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.afrikaonline.cz/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2006111701>>.

Podnebí, vodstvo, biota

Podnebí se v Keni liší od pobřeží, kde převládá tropické podnebí směrem do vnitrozemí, kde je podnebí suché.⁴ Podnebí je značně ovlivněno nadmořskou výškou.

Keňa se tedy nachází v rovníkovém a monzunovém pásmu se dvěma obdobími dešťů. Dále je zde také možné vyčlenit podnebí přímořských nížin a vnitrozemských plošin. Oblast pobřeží je horká a vlhká a průměrné teploty se zde pohybují kolem 26 stupňů Celsia. Dešťová období se v této oblasti vyskytují mezi březnem a červencem a dále mezi říjnem a listopadem. Úhrn srážek se zde pohybuje okolo 1 200 mm a směrem k severu se úhrn srážek snižuje. Oproti tomu vnitrozemí země je chladnější a srážky se zde vyskytují od března do května a od října do prosince. Průměrné srážky se zde pohybují od 750 mm do 1000 mm. Nejnižší teploty bývají obvykle ve vnitrozemí v období července a srpna, kdy denní amplituda činí až 20 stupňů Celsia. Průměrné roční teploty zde dosahují 15–20 stupňů Celsia. V oblastech nad 3 000 metrů nad mořem nejsou výjimkou i teploty pod nulou a na hoře *Mount Kenya* se vyskytuje trvalá sněhová pokrývka.⁵

Říční síť Keni je slabě rozvinutá. Nachází se zde málo vodnatých řek, které nejsou zpravidla splavné nebo jsou to řeky, které jsou vodnaté pouze v období dešťů. Za poměrně významnou řeku v Keni lze považovat řeku Tanu, která ústí do Indického oceánu a pokud je vysoký stav vody, tak je jednou z mála splavných řek v zemi. Na severovýchodně země převažují vádí, což jsou vyschlá řečiště vyskytující se v suchých oblastech, která jsou naplňována vodou po občasných deštích. V Keni se nachází poměrně známá jezera. Patří mezi ně především na severu země jezero Turkana neboli také nazývané Rudolfovo jezero, na východě země jezero Ukerewe neboli Viktoriino jezero, které leží v Keni svou malou severovýchodní částí a některá další jezera.⁶

Především na faunu je Keňa velmi bohatá. Za volně žijící místní zvířata do této země jezdí mnoho turistů.

Tato země je domovem tzv. proslulé „velké pětky“ zvířat typických pro tento stát. Do této pětky patří lev, slon, nosorožec, leopard a buvol. Údajně je Keňa tím nejlepším místem, kde lze tyto nádherné druhy zvířat pozorovat v jejich přirozeném prostředí. Z dalších

⁴ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

⁵ NĚMEC, JAROMÍR. *Keňa* [online]. © 2001-2008, poslední aktualizace: 4. 12. 2006 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.afrikaonline.cz/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2006111701>>.

⁶ Tamtéž

zvířat zde nalezneme například antilopy, gepardy, zebry, hrochy, lvy, žirafy, hyeny, kočkodany, krokodýly, netopýry, mnoho druhů ptáků, plazů a další.⁷

Místní floru lze pozorovat především po období dešťů. Zmínila bych zde především dva typické symboly místní přírody, mezi které patří trnité akácie a baobaby. Baobaby dosahují výšky až třiceti metrů a šířky až jedenácti metrů. Jsou to mohutné stromy, které jsou známé především tím, že ve svých kmenech drží vodu. Baobaby mají také široké využití. Například jejich plody jsou plné vitamínů, ze semen se lisuje kvalitní olej, z jeho dřeva lze vyrábět rohože, provazy či papír atd.⁸

Obyvatelstvo

V Keni žije 39 002 772 obyvatel (červenec 2009). V celosvětovém srovnání je Keňa třicátým třetím nejvíce zalidněným státem.⁹

Věkové složení obyvatelstva je následující: 42,3 % tvoří obyvatelstvo ve věku 0-14 let, 55,1 % tvoří obyvatelstvo ve věku 15-64 let a ve věku 65 let a více jsou 2,6 % obyvatelstva (2009). Celkový věkový průměr je 18, 7 let. U mužů je věkový průměr 18,6 let a u žen 18,8 let. Hodnota populačního růstu dosahuje v zemi 2,691 %. Dále bych také uvedla, že na 1000 obyvatel připadá 37 narozených dětí a 10 úmrtí. Očekávaná délka života při narození činí u keňské populace zaokrouhleně 58 let. U mužů je uváděn údaj 57,49 let a u žen 58,24 let. Podle údajů o plodnosti připadá na každou ženu v produktivním věku 5 narozených dětí. Bohužel velkým problémem je v Keni virus HIV, nemoc AIDS. Podle údajů z roku 2003 (novější údaje nebyly k dispozici) je v Keni 1,2 milionů obyvatel postiženo HIV/AIDS a každý rok na HIV/AIDS zemře 150 tisíc obyvatel.¹⁰

Etnické složení obyvatelstva je velmi rozmanité. 22 % tvoří Kikujové, 14 % Luhjové, 13 % Luové, 12 % Kalendžijové, 11 % Kambové, 6 % Kisiové, 6 % tvoří také Meruové, další africká etnika tvoří 15 % a neafrické obyvatelstvo (Evropané, Asiaté a Arabové) tvoří 1 %. Náboženskou strukturu v Keni pak tvoří ze 45 % protestanti, 33 % obyvatel jsou římskokatolického vyznání, 10 % tvoří muslimové, 10 % tvoří vyznavači tzv. domorodé víry a 2 % tvoří ostatní.¹¹

⁷ MINISTRY OF TOURISM – KENYA. *Kenya's Wildlife* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <http://www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/kenyas_wildlife>.

⁸ ORBION. *Keňa: flora* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://exotika.orbion.cz/kena/flora/>>.

⁹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

¹⁰ Tamtéž

¹¹ Tamtéž

Úředními jazyky v zemi jsou angličtina a svahilština, ale setkat se zde můžeme s nemalým množstvím dalších především pak původních jazyků místních obyvatel a kmenů. Celková gramotnost dosahuje u obyvatelstva Keni 85,1 %. Konkrétně je v zemi gramotných 90,6 % mužů a 79,7 % žen.¹² Například právě na rozdílné gramotnosti mezi muži a ženami je patrné nerovné postavení žen v keňské společnosti.

Hospodářství a sídla

Průmyslově nejvyspělejší zemí východoafrického regionu je právě Keňa, i přestože podíl průmyslu na tvorbě hrubého domácího produktu není příliš značný. Převážná většina průmyslové výroby je soustředěna v hlavním městě Nairobi, v Mombase a v okolí těchto dvou největších měst v zemi. Mezi významná odvětví v zemi patří potravinářský, textilní, kožedělný, papírenský a polygrafický průmysl. Vlivem mnoha problémů, které se v zemi vyskytly a vyskytují a mezi kterými bych zmínila například špatný stav infrastruktury, nepravidelné zásobování elektrickou energií, problematiku týkající se nedostatečného uplatňování právního systému, klimatické podmínky (sucho x deště) aj. dochází ke zpomalení rozvoje průmyslových odvětví a zatím se příliš nedaří přilákat do země zahraniční investory.¹³

Co se týká zemědělství v zemi, tak Keňa patří mezi agrární země. Zemědělství je závislé na klimatických podmínkách v zemi. Mezi důležité exportní komodity patří čaj, květiny, káva a pro domácí spotřebu jsou to především kukuřice, ječmen a cukrová třtina. Pro obyvatele této africké země je také důležitý chov dobytka.¹⁴

Sektor služeb je pro Keňu velmi významný především z hlediska cestovního ruchu. Ke konci roku 2007 a na počátku roku 2008 byl tento sektor poznamenán povolebními nepokoji a příjmy z cestovního ruchu se oproti minulým rokům snížily. Negativní vliv nejen na hospodářství této africké země má velmi špatný stav infrastruktury. Nejvíce udržované jsou především silnice, které vedou do atraktivních turistických destinací a hlavní silnice mezi městy. V jiných částech země mnohdy na údržbu silnic nejsou peníze. Ani stav železniční sítě není příliš uspokojivý.¹⁵ Významná jsou ale mezinárodní letiště v Nairobi a v Mombase.

¹² CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

¹³ VELVÝSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V NAIROBI. *Souhrnná teritoriální informace Keňa* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 3. 4. 2009 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.export.cz/index.asp?p=info&StaID={FA9F14D9-4A4D-4922-B60B-E2C16C56B17A}&StaNumber=040&What=territory&archiv=1>>.

¹⁴ Tamtéž

¹⁵ Tamtéž

Hrubý domácí produkt je v Keni z 62,3 % tvořen sektorem služeb, 16,3 % tvoří sektor průmyslu a 21,4 % tvoří sektor zemědělství. V zemědělství je zaměstnáno 75 % obyvatel a 25 % obyvatel pracuje v průmyslovém odvětví a sektoru služeb. Dalšími důležitými údaji, které považuji za důležité v této kapitole zmínit jsou míra nezaměstnanosti v zemi, která dosahuje 40 % a údaj o tom, že 50 % keňského obyvatelstva žije pod hranicí chudoby.¹⁶

Zmínila bych se také o indexu vnímání korupce v zemi. Ze sto osmdesáti uvedených zemí je Keni v tomto celosvětovém srovnání přiřazeno za rok 2009 146. místo (hodnota indexu vnímání korupce v zemi za rok 2009 dosáhla 2,2).¹⁷ Toto hodnocení udává, že v zemi je vysoká míra korupce, což pro tuto zemi není příliš pozitivní.

Hlavním městem Keni s přibližně třemi miliony obyvateli je Nairobi. V hlavním městě, které je poměrně rušné, převládá nová zástavba. Toto město vzniklo přibližně před sto lety. Na jeho původním místě se dříve rozprostírala bažina, ale ke konci 19. století Britové postavili železnici z keňského města Mombasa, které leží na pobřeží země, do Ugandy. Když se stavěla tato železnice, vzniklo téměř uprostřed trati nádražní depo. Toto depo dostalo jméno podle blízkého potůčku *Nairobi* a díky své dobré dopravní poloze se toto městečko stalo hlavním správním centrem ugandské železnice. Na začátku 20. století se sem přestěhovaly britské koloniální úřady především v důsledku toho, aby upevnily svou nadvládu v této oblasti. Časem se do města začalo stěhovat stále více lidí a po vyhlášení nezávislosti Keni v roce 1963 se stalo Nairobi hlavním městem země.¹⁸

V současné době je Nairobi velmi významným městem východní Afriky s moderní architekturou, jenž po získání nezávislosti nahradila britské koloniální budovy, které byly zbourány. Nairobi je také významné město z hlediska toho, že se zde koná mnoho mezinárodních konferencí a mimo to, je město také jedním ze sídel Organizace spojených národů (Programu Organizace spojených národů na ochranu životního prostředí).¹⁹

Především vlivem turismu je Nairobi jedním z nejvyspělejších afrických velkoměst přezdívané také jako „Město safari a horské turistiky“. Ovšem je nezbytně nutné zde zmínit,

¹⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

¹⁷ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruption Perceptions Index 2009* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-02-03]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>.

¹⁸ DAUBNER, PETR. *Nairobi* [online]. © 2001-2006, poslední aktualizace: 10. 11. 2008 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://dalky.cz/cteni/c-nairobi.html>>.

¹⁹ Tamtéž

že Nairobi není pouze město s moderním centrem a luxusními částmi, které centrum obklopují.²⁰

Nairobi má také stinnou stránku. Na periferii hlavního města již nenalezneme úhledně posekané parky, uklizené ulice, mezinárodní hotely, luxusní vily s bazénem a mnohé další. Periferii města totiž tvoří nechvalně známé slumy a jedním z největších slumů světa je nairobská Kibera.²¹

Dalším významným sídlem v Keni je její druhé největší město Mombasa. Toto město se nachází na jihovýchodě země při pobřeží Indického oceánu a je důležitým přístavem východní Afriky. Mimo to je také často nazýváno turistickou branou do Keni.

Mombasa je ve skutečnosti ostrov spojený s pevninou mosty a trajekty a je to město plné rozmanitosti a života.²²

Mezi další města této africké země dále patří například město Malindi, které se nachází na východním pobřeží Keni severně od Mombasy, město Kisumu ležící na západě země v blízkosti jezera Ukerewe, město Nakuru, které leží na severozápad od hlavního města Nairobi, město Machakos nacházející se jihovýchodním směrem od hlavního města a mnohá další.

²⁰ SMETÁNKA, MICHAL. *Skryté bolesti Keni* [online]. © 2006-2009, poslední aktualizace: 1. 6. 2007 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.lideazeme.cz/clanek/skryte-bolesti-keni>>.

²¹ Tamtéž

²² MAGICALKENYA.COM. *Mombasa* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://old.magicalkenya.com/default.nsf/doc21/4YQ53TFZEI94?opendocument&l=1&e=7>>.

3.2. Egypt

Poloha

Egypt, který se nachází v severní Africe je obklopen Středozemním i Rudým mořem. Rozloha této africké země je 1 001 450 km².²³

Země hraničí na severovýchodě s 11 km dlouhým pásmem Gazy, dále s Izraelem, s nímž má 266 km dlouhou hranici, na západě sousedí s Libyí s níž má hranici dlouhou 1 115 km a na jihu se Súdánem s délkou hranice 1 273 km. Délka pobřeží dosahuje 2 450 km.²⁴ Na dobrou strategickou polohu Egypta má také mimo jiného vliv vybudovaný Suezský průplav, který již před mnoha lety propojil Středozemní moře s Rudým mořem a dále s Indickým oceánem.

Povrch

Povrch země zabírá asi dvěma třetinami vápencová plošina. Tato plošina se sklání směrem od súdánsko-libyjských hranic směrem k severu do velké prolákliny zvané Kattara a směrem na východ do údolí Nilu.²⁵

Údolí Nilu, které se táhne územím Egypta od jihu směrem k severu, dělí tak zemi na dvě části. Šířka údolí je pouze 8-16 kilometrů. Na severu země tvoří širokou deltu řeka Nil. Rovnoběžně s řekou Nil a Rudým mořem se táhne dlouhé pohoří. Toto pohoří je tvořeno plošinami a masívy, které jsou pokryté na západních mírnějších svazích Arabskou pouští. Nejsevernější výběžek Rudého moře vytváří Suezský záliv, který je propojený s přístavním městem Búr Saídem ležící u Středozemního moře Suezským průplavem. Východním směrem od průplavu se nachází Sinajský poloostrov, který je tvořen z velké části kamenitou vápencovou plošinou. Na jihu tato plošina vytváří žulové pohoří, kde se také nachází nejvyšší vrchol této země, kterým je Džebel Katherína, která dosahuje 2 637 metrů nad mořem.²⁶

Podnebí, vodstvo, biota

V Egyptě převládá vnitrozemské suché a horké pouštní klima a jen oblast severního pobřeží má mírnější středomořské podnebí. V období léta tzn. od května do října se zde

²³ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

²⁴ Tamtéž

²⁵ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

²⁶ Tamtéž

nevyskytují téměř žádné srážky a teploty dosahují 50 stupňů Celsia. V zimě teplota v pouštních oblastech v noci poklesne až pod bod mrazu. V Egyptě prší průměrně asi sedm dní v roce a zpravidla v zimním období. V jarních měsících vane ze Sahary intenzivně vítr nazývaný chamsín, který s sebou přináší horko, prach a písečné bouře.²⁷ Pro upřesnění bych uvedla, že chamsín znamená v arabštině padesát tzv., že tento vítr přetrvává asi padesát dní.²⁸

Nejvýznamnější stálou řekou je v Egyptě řeka Nil, která protéká východní Afrikou z jihu směrem na sever. Je to nejdelší řeka Afriky a patří mezi dvě nejdelší řeky světa. Údaje o její délce nejsou zcela jednotné. Různé zdroje uvádí různou délku této řeky tj. od 6 670 km až 6 690 km. Nil tvoří tři hlavní přítoky – Bílý Nil, Modrý Nil a přítok Atbara. Dvě hlavní zdrojnice Bílý Nil a Modrý Nil se stékají u súdánského hlavního města Chartúmu. Severně od tohoto města pak do Nilu přitéká třetí nejdůležitější přítok této významné řeky přítok Atbara.²⁹

Délka řeky Nil v Egyptě činí 1 530 km a představuje pro Egypt více než 95 % celkových vodních zdrojů³⁰ a ústí do Středomořího moře rozsáhlou deltou.

Významnou stavbou na řece Nil je Asuánská přehrada, o které bych se v následujících několika řádcích krátce zmínila.

Jako první byla vybudována Nízká asuánská přehrada, jejíž parametry se časem ukázaly jako nedostačující, a proto se začalo s budováním nové tzv. Vysoké asuánské přehrady, která je vystavěna asi šest kilometrů proti proudu od Nízké asuánské přehrady. Hlavním cílem vybudování nové přehrady bylo zabránit povodním a zajistit pro Egypt vodu a energii. Přehrada začala být budována v roce 1960 a dokončena byla v roce 1971. Za vysokou přehradní nádrží, jenž dosahuje výšky 111 metrů, vzniklo asi 500 kilometrů dlouhé Násirovo jezero. Výstavba tohoto vodního díla přinesla celou řadu kladů, záporů a mnoho diskuzí. Mezi pozitiva přehrady se například řadí výroba elektřiny, zvýšení růstu zemědělské produkce a více sklizní za rok, zamezení záplav v dané oblasti, předcházení

²⁷ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

²⁸ EGYPT. *Počasi v Egyptě* [online]. © 2005-2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www.egypt.estranky.cz/stranka/pocasi>>.

²⁹ EGYPT STATE INFORMATION SERVICE. *The River Nile* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z:

<<http://www2.sis.gov.eg/En/Land&people/RNile/031400000000000001.htm>>.

³⁰ EGYPT STATE INFORMATION SERVICE. *Sustainable Development and Water Resources in Egypt* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www2.sis.gov.eg/En/Pub/waterinegypt/110900000000000001.htm>>.

nedostatku vody, došlo k navýšení objemu vodní přepravy i ke zvýšení počtu turistů v oblasti aj.³¹

Naopak mezi zápory se řadí například to, že stavba si vyžádala oběti na životech dělníků, kteří na stavbě přehrady pracovali, dále také to, že díky stavbě muselo své domovy opustit na 100 000 rolníků, musely se přesouvat vzácné památky, zvyšuje se hladina spodních vod, která je ohrožujícím faktorem pro některé další památky, v důsledku umělého zavlažování dochází k zasolování půdy atd.³²

O obou přehradách by se dalo jistě napsat mnohem více například o historii a průběhu staveb těchto přehrad, o přínosech, negativěch, účelu stavby atd. Výše jsem se zaměřila na uvedení především několika základních informací, jelikož stavba těchto přehrad byla pro Egypt velmi důležitá, a proto jsem zde chtěla zmínit alespoň několik málo údajů o této stavbě.

Z egyptské fauny bych zmínila například výskyt velkého množství druhů ptáků, ryb, které se vyskytují zejména v údolí Nilu, v nilské deltě se vyskytují kanci, lišky, volavky, ibisové a z pouštní zvěře bych uvedla gazely, hyeny, šakaly, škorpióny, různé druhy hlodavců, hmyzu a další.³³

Co se týká rostlinstva, tak v oázách a podél řeky Nil nalezneme palmové háje, porosty dumy thébské, v některých oblastech se daří vodním rostlinám apod. V této africké zemi se nevyskytují žádné lesy a většina pouští je bez rostlinného pokryvu, ale například v Arabské poušti na východě země se můžeme setkat s tamaryškou, mimózami či suchomilnými travami.³⁴

Obyvatelstvo

Egypt má 78 866 635 obyvatel (červenec 2009). V celosvětovém srovnání je Egypt šestnáctým nejvíce zalidněným státem.³⁵

³¹ ČTK. *Asuánská přehrada dala do pohybu památky i tisíce lidí* [online]. © 2010, poslední aktualizace: 8. 1. 2010 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/asuanska-prehrada-dala-do-pohybu-pamatky-i-tisice-lidi/417189>>.

³² Tamtéž

³³ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

³⁴ Tamtéž

³⁵ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

Věková struktura obyvatelstva je složena z 31,4 % obyvateli ve věku 0-14 let, 63,8 % tvoří obyvatelstvo ve věku 15-64 let a 4,8 % tvoří obyvatelstvo ve věku 65 let a více. Celkový věkový průměr v Egyptě dosahuje 24,8 let. U mužů je to pak 24,4 let a u žen 25,2 let. Hodnota populačního růstu dosahovala v loňském roce 2,033 % a na jeden tisíc egyptských obyvatel připadlo zaokrouhleně 25 narozených dětí a 5 úmrtí. Očekávaná délka života při narození je u egyptského obyvatelstva 72,12 let. Konkrétněji pak u mužů 69,56 let, u žen 74,81 let. Také bych uvedla údaj, že na každou ženu v produktivním věku připadají tři narozené děti.³⁶

Údaje o problematice HIV/AIDS z roku 2007 ukazují, že v zemi žije 9 200 obyvatel nakažených HIV/AIDS a ročně na toto zemře okolo 500 obyvatel.³⁷

Etnické složení obyvatel není příliš rozmanité, jelikož 99,6 % tvoří Egypt'ané a 0,4 % ostatní etnické skupiny. V Egyptě převládají obyvatelé muslimského vyznání (především Sunnité), kteří tvoří 90 % z celkové populace, 9 % obyvatel jsou Koptové (tzv.Egyptští křesťané) a 1 % tvoří vyznavači jiných náboženství. Úředním jazykem je v této severoafrické zemi arabština, ale lze se zde domluvit i anglicky či francouzsky. Gramotnost u egyptské populace dosahuje 71,4 %. Rozdíl v gramotnosti mezi muži a ženami je v Egyptě poměrně značný gramotnost u mužů dosahuje 83 % zatímco u žen pouze 59,4 %.³⁸

Hospodářství a sídla

Egyptský průmysl se v posledních letech zaměřil na průmyslová odvětví jako je petrochemický průmysl, výroba hnojiv, strojírenství, výroba keramiky a cementu. Mezi rychle se rozvíjející odvětví patří v zemi farmaceutický průmysl a pozornost je upínána také k rozvoji počítačových technologií jako k další možnosti rozvoje místního průmyslu. Hlavní a důležité nerostné zdroje jsou ropa, přírodní plyn, fosfáty, vápenec, mangan, uhlí a další.³⁹

Zemědělství je pro egyptskou ekonomiku stále velmi významné. V této oblasti je významná již zmiňovaná řeka Nil a její povodí. Vlivem dobrého mikroklimatu a systému zavlažování je zde možné sklízet úrodu vícekrát do roka. Mezi hlavní plodiny egyptského

³⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

³⁷ Tamtéž

³⁸ Tamtéž

³⁹ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Egypt – Ekonomická charakteristika země* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-02-18]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

zemědělství patří pšenice, fazole, ječmen, bavlna, rýže, proso, cukrová třtina aj. Země patří mezi největší producenty a exportéry rýže v Africe.⁴⁰

Služby tvoří v egyptské ekonomice významnou složku. Nejvýznamnější část služeb tvoří turistika a doprava. Především díky kulturněhistorickému bohatství této africké země zde došlo k velkému rozvoji turistického ruchu a vláda se neustále snaží rozvoj turistiky v zemi podporovat a počet turistů v zemi neustále stoupá. To, že je turistické odvětví v zemi jedním z nejdůležitějších oborů egyptského hospodářství, dokazují i údaje o tom, že toto odvětví tvoří 16-17 % hrubého domácího produktu a pracuje v něm okolo 2,8 milionů egyptských obyvatel.⁴¹

Nyní bych uvedla několik informací týkající se egyptské dopravy. Železniční doprava se řadí mezi nejstarší na africkém kontinentě. V současné době se nachází ve fázi postupného obnovování a modernizování. K tomuto kroku vedly egyptskou vládu především mnohá železniční neštěstí, která se stala především v roce 2002 a následně také v roce 2006. V Káhiře se nachází metro, jehož vybudování patří mezi významné projekty v této africké zemi. Silniční doprava v Egyptě se v některých místech země nachází na velmi dobré úrovni především v Káhiře a v některých částech země je v poměrně špatném stavu. V současné době je v Egyptě prioritní v oblasti silniční dopravy zvýšení bezpečnosti silničního provozu, jelikož vlivem špatného technického stavu vozidel a nedodržováním pravidel silničního provozu, se tato africká země řadí mezi ty s největším poměrem nehod se smrtelným zraněním na počet najetých kilometrů. V zemi se také již částečně v některých oblastech uskutečňují dálniční projekty a měla by vzniknout i tzv. pobřežní dálnice podél Středozemního moře, která by měla propojit Egypt s Libyí a poté přes Gibraltar s Evropou. Nejvýznamnějším a nejdůležitějším letištěm je mimo dalších především letiště v Káhiře. Říční doprava je významná především na řece Nil a síti kanálů nacházející se v deltě této řeky. Významnou složkou dopravy a důležitý zdroj příjmů znamená pro Egypt Suezský průplav.⁴²

Rozdělení hrubého domácího produktu podle odvětví je v této zemi následující 13,1 % tvoří zemědělství, 37,7 % průmysl a 49,2 % služby, ve kterých pracuje 51 % obyvatel země. V zemědělství pracuje 32 % obyvatelstva a v průmyslovém odvětví je to 17 %

⁴⁰ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Egypt – Ekonomická charakteristika země* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-18]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

⁴¹ Tamtéž

⁴² Tamtéž

obyvatel. Míra v nezaměstnanosti v roce 2009 dosahovala v Egyptě 9,7 %. Počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby v této zemi se pohybuje okolo 20 %.⁴³

Ze sto osmdesáti uvedených zemí v celosvětovém srovnávání indexu vnímání korupce se Egypt umístil v roce 2009 na 111. místě (hodnota tohoto indexu za rok 2009 byla v Egyptě 2,8).⁴⁴

Země je nejvíce zalidněna v oblasti údolí a delty řeky Nil. Tato oblast je důsledkem hustého osídlení, které činí více než 1 500 obyvatel na km², jednou z nejvíce zalidněných oblastí na světě.⁴⁵

Další oblast, kde se soustřeďuje velké množství obyvatel, je hlavní město Egypta Káhira. Město se nachází na severovýchodě Egypta, je správním střediskem této africké země a je také důležité z historického hlediska, jelikož se zde nachází velké množství kulturněhistorických památek. Žije zde přes 17 milionů obyvatel, což z tohoto města dělá jednu z největších městských oblastí na africkém kontinentě.⁴⁶

Druhé největší a zároveň přístavní město v zemi přezdíváné také jako „Perla Středomoří“ se nazývá Alexandrie. Mezi významná sídla v zemi také patří město Luxor, které leží na jih od Káhiry, jižněji od Luxoru se nachází město Asuán, na severovýchodě země je to město Port Said, jenž je významným obchodním přístavem a mnohá další.

⁴³ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-07]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

⁴⁴ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruption Perceptions Index 2009* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvadena [cit. 2010-02-03]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>.

⁴⁵ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

⁴⁶ CAIRO.COM. *Cairo* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvadena [cit. 2010-03-07]. Dostupné z: <http://www.cairo.com/index.php?catid=341&cairo_data=City%20Overview>.

3.3. Srí Lanka

Poloha

Srí Lanka je ostrovní zemí, která se nachází v Indickém oceánu blízko jihovýchodního pobřeží Indie.

Rozloha země je 65 610 km² a délka pobřeží dosahuje 1 340 km.⁴⁷ Vzdálenost Srí Lanky od pobřeží Indie je asi 30 kilometrů. Srí Lanka je ze severu směrem na jih dlouhá 353 kilometrů a její šířka dosahuje 183 kilometrů.⁴⁸

Povrch

Srí Lanku odděluje od jihovýchodního pobřeží Indie tzv. Palkův průliv s četnými ostrůvky. Uprostřed ostrova se nachází horský masív s nejvyšší horou země, která se nazývá Pidurutalágala a dosahuje nadmořské výšky 2 518 metrů (některé jiné zdroje uvádí výšku této hory 2 524 metrů). Z horského pohoří vytéká několik krátkých řek, které si poté nachází cestu přes vodopády na nižší plošiny. Ostatní část Srí Lanky tvoří nížiny, kde se místy vyskytují skalnaté hřbety nebo zvětralé izolované skály. Část pobřeží země, především pak její severozápadní část kolem poloostrova Jápáné a ostrova Mannár, je tvořena korálovými ostrovy a lagunami.⁴⁹

Podnebí, vodstvo, biota

Podnebí v zemi je tropické monzunové. Severovýchodní monzun se vyskytuje od prosince do března a jihozápadní monzun od června do října.⁵⁰ Pro zemi je typické střídání období sucha, za kterým následuje období dešťů. V nižších oblastech se průměrné teploty pohybují okolo 27 stupňů Celsia, ale ve vyšších oblastech se lze setkat s chladnějším rázem podnebí a s teplotami okolo 16 stupňů Celsia.⁵¹

⁴⁷ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

⁴⁸ SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1212>.

⁴⁹ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

⁵⁰ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

⁵¹ SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1132>.

Řeky na Srí Lance pramení zpravidla v horách tedy v centrální části ostrova a vtékají do Indického oceánu. Na Srí Lance se nachází šestnáct hlavních řek, které jsou delší než sto kilometrů. Nejdelší řekou v zemi je řeka Mahaweli, jejíž tok je dlouhý 335 kilometrů a druhou nejdelší řekou je Aruvi Aru, jenž je dlouhá 170 kilometrů. Vlivem zásahů člověka došlo k pozměnění toků některých řek za účelem výstavby vodních elektráren, zavlažovacích systémů aj. Řeky, které jsou především na severu, východě a jihovýchodě země, také zásobují vodou několik uměle vytvořených jezer a vodních nádrží, které uchovávají vodu pro nastávající období sucha.⁵²

Fauna na Srí Lance je velmi pestrá a lze se zde setkat s velkým množstvím druhů zvířat, z nichž některá jsou velmi vzácná a chráněná a s některými druhy se lze setkat pouze v této zemi. Žijí zde tedy například sloni, leopardi, opice, krokodýli, želvy, lenochodi, různé druhy ryb, plazů, hmyzu, motýlů, ptáků ale i korálů a mnoho dalších.⁵³

Také místní flora je velmi rozmanitá a rostliny zde mají dobré podmínky pro svůj růst díky vhodnému klimatu. Vyskytují se zde rododendrony, orchideje, blahovičníky, bambus, množství kvetoucích a ovocných stromů a různé druhy květin a další.⁵⁴

Obyvatelstvo

Na tomto ostrovním státě žije celkem 21 324 791 obyvatel a v celosvětovém srovnání je Srí Lanka padesátým čtvrtým nejvíce zalidněným státem na světě.⁵⁵

Věková struktura obyvatelstva je tvořena takto 23,9 % tvoří obyvatelstvo ve věku 0-14 let, 68 % tvoří obyvatelstvo ve věku 15-64 let a 8,1 % tvoří obyvatelé ve věku 65 let a více. Věkový průměr je u populace Srí Lanky 30,9 let. U mužů je uváděn údaj 29,9 let a u žen 31,8 let. Míra populačního růstu dosahuje 0,904 %. Na jeden tisíc obyvatel v zemi připadá 16 narozených dětí a 6 úmrtí. Očekávaná délka života u celkové populace je 75,14 let. U mužů je to 73,08 let a u žen se uvádí údaj 77,28 let. Na Srí Lance připadají na jednu ženu

⁵² U.S. LIBRARY OF CONGRESS. *Srí Lanka – Topography* [online]. © neueden, poslední aktualizace: neuedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<http://countrystudies.us/sri-lanka/32.htm>>.

⁵³ SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1282>.

⁵⁴ SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuedena [cit. 2010-03-14]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1283>.

⁵⁵ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online]. © neueden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

v produktivním věku dvě narozené děti. Podle údajů z roku 2007 v zemi žije 3 800 lidí nakažených HIV/AIDS a ročně na toto onemocnění zemře okolo 200 obyvatel.⁵⁶

Etnické skupiny v zemi tvoří ze 73,8 % Sinhálci, ze 7,2 % srílanští Mauři, ze 4,6 % indiští Tamilové, ze 3,9 % srílanští Tamilové a ostatní blíže nespecifikovaní tvoří 10,5 %. V zemi největší náboženskou skupinu vytváří buddhisté 69,1 %, dále je zde 7,6 % muslimů, 7,1 % hinduistů, 6,2 % křesťanů a 10 % je nespecifikováno.⁵⁷

Úředním jazykem v zemi je sinhálština, ale ve veřejné správě se lze setkat i s angličtinou, kterou je schopno používat 10 % místní populace. Národním jazykem v zemi je však nejen sinhálština ale také tamilština. Celková gramotnost v zemi dosahuje 90,7 %. Mezi gramotností mužů a žen je oproti již výše zmíněnému Egyptu podstatně menší rozdíl u mužů dosahuje gramotnost 92,3 % a u žen 89,1 %.⁵⁸

Hospodářství a sídla

Energetika, stavba nových silnic, přístavů, letišť, cestovní ruch, telekomunikační a finanční služby, vyšší úroveň vzdělání a lékařské péče, rozvoj lidských zdrojů a další to jsou sektory, kterým vláda věnuje velkou pozornost. Nejvíce příležitostí pro hospodářský růst má sektor služeb především díky značně vysoké úrovni gramotnosti obyvatel, kteří mají zájem se i dále vzdělávat. Vlivem dobré strategické polohy země, která se nachází blízko hlavních mořských cest, je možné výše zmíněné příležitosti spatřovat například v dopravním sektoru ale také v mezinárodních komunikacích atd.⁵⁹ Nejdůležitějšími průmyslovými odvětvími jsou v zemi výroba textilu a kožených výrobků, ale také výroba potravin, nápojů, tabákových výrobků, výroba chemikálií, umělých hmot, důležité jsou také výrobky z gumy a papíru.⁶⁰

Zemědělství je zejména pro obyvatele vesnice stále důležitým zdrojem příjmů. Příhodné podnebí v zemi dovoluje sklízet úrodu dvakrát ročně. Důležité je pěstování kaučuku, rýže, čajovníku, kokosové palmy a dalších plodin. V celosvětovém měřítku se Srí Lanka řadí mezi významné přední dodavatele čaje. Také rybolov a pěstování květin jsou důležitou součástí místního zemědělství.⁶¹

⁵⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

⁵⁷ Tamtéž

⁵⁸ Tamtéž

⁵⁹ VELVÝSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V DILLÍ. *Souhrnná teritoriální informace Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 1. 10. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/newdelhi/cz/obchod_a_ekonomika/souhrnna_teritorialni_informace/index.html>.

⁶⁰ Tamtéž

⁶¹ Tamtéž

Mezi důležitá odvětví sektoru služeb patří doprava, telekomunikace, obchodní služby, hotelnictví, restaurační služby, finanční služby aj.⁶²

V následujících řádcích bych zmínila několik informací týkající se dopravy v této zemi. Silniční doprava v zemi je sice poměrně dostačující a velmi významná, ale kvalita silnic je na nízké úrovni. Velkou část silnic je nutno opravit a modernizovat. Také velká část železničních tratí neodpovídá alespoň základním požadavkům týkající se kvality a bezpečnosti provozu, a proto je na některých železničních tratích omezena rychlost. Z letecké dopravy je podstatné zmínit letiště v hlavním městě Colombu, které je zároveň i důležitým přístavním městem a je tedy významné i z hlediska námořní dopravy.⁶³

Podle posledních údajů z roku 2009 byl hrubý domácí produkt tvořen z 12,8 % zemědělstvím, 29,2 % tvořil průmysl a 58 % tvořily služby, kde je zaměstnáno 41 % obyvatel. Na dalším místě je zemědělství, které zaměstnává 32,7 % obyvatel a v průmyslu je zaměstnáno 26,3 % obyvatelstva. Míra nezaměstnanosti na Srí Lance dosahuje 5,9 % a pod hranicí chudoby v této zemi žije 23 % obyvatel.⁶⁴

V celosvětovém srovnání týkající se indexu vnímání korupce se Srí Lanka ze sto osmdesáti uveřejněných zemí umístila na 97. místě (hodnota tohoto indexu v zemi za rok 2009 byla 3,1).⁶⁵

Mezi významná sídla tohoto ostrovního státu patří hlavní město Colombo, které se nachází na západním pobřeží země a je důležitým obchodním a bankovním centrem v zemi. Město Kandy, které leží v centrální hornaté části Srí Lanky, je zase významným kulturním centrem země. Také přístavní město Galle, které leží v jihozápadní části země a je pozoruhodné svou námořní historií, nebo město Jaffna, nacházející se na severu, kde se lze setkat například s koloniální architekturou nebo s nádhernou okolní krajinou, patří k významným místům této země.⁶⁶

Dalšími městy jsou například Trincomallee, Mannar, Matale a mnohá další.

⁶² VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V DILLÍ. *Souhrnná teritoriální informace Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 1. 10. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/newdelhi/cz/obchod_a_ekonomika/souhrnna_teritorialni_informace/index.html>.

⁶³ Tamtéž

⁶⁴ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

⁶⁵ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruption Perceptions Index 2009* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-02-03]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>.

⁶⁶ SRI LANKA TOURISM. *Main Cities* [online]. © 2009, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://www.srilanka.travel/index.php?option=com_content&view=article&id=128&Itemid=152&lang=en>.

3.4. Venezuela

Poloha

Venezuela leží v severní části Jižní Ameriky při pobřeží Karibského moře na území o celkové rozloze 912 050 km².⁶⁷

Sousedícími státy této jihoamerické země jsou Brazílie, Kolumbie a Guayana. S Brazílií má Venezuela hranici dlouhou 2 200 km, s Kolumbií 2 050 km, s Guayanou 743 km a délka pobřeží této země dosahuje 2 800 km.⁶⁸

Povrch

Severozápadní část země zasahují Andy a jejich výběžek zvaný *Sierra de Perijá*, tak vytváří část přirozené hranice se sousední Kolumbií. Hlavní horské pásmo ve Venezuele tvoří *Cordillera de Mérida* s nejvyšším vrcholem země nazvaném *Pico Bolívar* dosahující nadmořské výšky 5 007 metrů. *Cordillera de Mérida* se snižuje směrem na východ souběžně s karibským pobřežím, podél kterého se nachází mnoho ostrovů, které jsou součástí Venezuely. Mezi *Sierra de Perijá* a *Cordillera de Mérida* se nachází Maracaibská nížina, která obklopuje jezero Maracaibo, jenž je úzkým průlivem propojeno s Karibským mořem. V severní části země se dále nachází *Cordillera de la Costa*, ve střední části země leží Orinocká nížina a na jihovýchodě země se rozprostírá Guayanská vysočina.⁶⁹

Podnebí, vodstvo, biota

Podnebí je zde tropické se stálými teplotami a četnými srážkami vyskytující se v měsících duben až říjen. Průměrné teploty v lednu se zde pohybují okolo 18 stupňů Celsia v Caracasu a okolo 27 stupňů Celsia v Maracaibu, které dosahuje nižší nadmořské výšky než město Caracas. Průměrné červencové teploty pak dosahují v Caracasu 21 stupňů Celsia naopak v Maracaibu až 29 stupňů Celsia. Závětrné strany hor, které se nacházejí podél pobřeží, se řadí mezi nejsušší oblasti v zemi a naopak oblastí bohatou na množství srážek je delta řeky Orinoko.⁷⁰

⁶⁷ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

⁶⁸ Tamtéž

⁶⁹ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

⁷⁰ Tamtéž

Nejdůležitějším vodním tokem v zemi je Orinoko a jeho přítoky. Jedním z jeho přítoků je řeka Casiquiare, která teče nejen do řeky Orinoko, ale také do řeky Negro, která se dále vlévá do Amazonky. Tento přírodní jev, kdy jsou obě povodí řek (Orinoka a Amazonky) propojena, se nazývá bifurkace. Dalším významným vodním tokem je řeka Caroni, která se vlévá do Orinoka a pramení v Guayanské vysočině. Dalšími přítoky Orinoka jsou například Meta, Guaviare a další. Ve Venezuele nalezneme na severozápadě jezero Maracaibo, jehož průměrná hloubka dosahuje deseti metrů.⁷¹ Tato jihoamerická země se mj. pyšní nejvyšším vodopádem na světě nazvaným *Salto del Ángel*, který dosahuje výšky 980 metrů a nachází se ve východní části země. Rozlehlé povodí, které tento vodopád naplňuje svou vodou, náleží řece Churún, která je přítokem řeky Caroní.⁷²

Fauna i flora je v zemi velmi rozmanitá a na některých místech země nalezneme i endemické živočichy a rostliny. Z rostlinstva zde roste například velký počet druhů orchidejí, palem, stromů, travin a mnoho dalších rostlin.

Z fauny se vyskytují v zemi například oceloti, vačice, malí divocí vepři pekari, kajmani, delfíni, velké množství druhů ptáků, ryb, plazů a mnoho dalších rozmanitých živočichů.⁷³

Obyvatelstvo

Venezuela má 26 814 843 obyvatel a je tak čtyřicátým pátým nejvíce zalidněným státem světa. Věkovou strukturu obyvatelstva v zemi tvoří 30,5 % obyvatel ve věku 0-14 let, 64,3 % obyvatel ve věku 15-64 let a 5,2 % obyvatel ve věku 65 a více let. Věkový průměr v zemi dosahuje u venezuelské populace 25,5 let. U mužů je uváděn věk 24,8 let a u žen 26,2 let. Populační růst v zemi je 1,508 %. Na tisíc obyvatel připadá ve Venezuele 21 narozených dětí a 5 úmrtí. Očekávaná délka života při narození je v zemi 73,61 let. Konkrétněji pak u mužů je uváděn věk 70,54 let a u žen se uvádí 76,83 let. Na jednu

⁷¹ U.S. LIBRARY OF CONGRESS. *Venezuela – Rivers* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<http://countrystudies.us/venezuela/10.htm>>.

⁷² ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

⁷³ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

venezuelskou ženu v produktivním věku připadají 3 narozené děti. Ve Venezuele žije 110 000 lidí s HIV/AIDS a ročně na toto onemocnění zemře okolo 4 100 osob.⁷⁴

Etnické složení Venezuely tvoří z přibližně 68 % míšenci (v tomto případně zejména míšenci Evropanů a jihoamerických Indiánů), kolem 21 % tvoří běloši (Španělé, Italové, Portugalci, Němci), přibližně 9 % tvoří černoši, 2 % tvoří američtí Indiáni.⁷⁵ V zemi převládá římskokatolické vyznání, ke kterému se hlásí 96 % populace, 2 % tvoří protestanti a 2 % ostatní. Úředním jazykem je zde španělština, ale hovoří se zde také několika indiánskými jazyky. V zemi je gramotných celkem 93 % obyvatel. Konkrétně pak gramotnost u mužů dosahuje 93,3 % a u žen 92,7 %.⁷⁶ Rozdíl v gramotnosti mezi muži a ženami je tedy celkem nepatrný.

Hospodářství a sídla

Ze zemí Latinské Ameriky se Venezuela zatím řadí mezi poměrně ekonomicky silné země. Je to země s obrovským nerostným bohatstvím. Ovšem potíže, se kterými se nyní tato země potýká, nejsou způsobeny pouze špatnou ekonomikou země, ale především současnou politickou situací v zemi.⁷⁷

Průmyslové odvětví je zaměřeno především na nerostné bohatství země především tedy na ropu a zemní plyn, ale také na železnou rudu, bauxit, zlato, stříbro, mangan, měď, nikl, fosfáty, diamanty a další. Mezi významný a rozvinutý průmysl v zemi patří petrochemický, těžební, automobilový, průmysl stavebních hmot, výroba cementu, chemický průmysl, zpracovatelský, potravinářský a farmaceutický průmysl.⁷⁸

Pro rozvoj zemědělství jsou v zemi dobré klimatické podmínky. Mezi stěžejní plodiny v zemědělství se řadí například káva, kukuřice, kakao, rýže, cukrová třtina, banány, pomeranče, ananas, exotické květiny a další. Důležitý je také chov dobytka a rybolov. Ovšem negativní dopad na zemědělskou produkci má tzv. Zákon o zemědělské půdě, vlivem kterého

⁷⁴ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

⁷⁵ ENCYCLOPEDIA OF THE NATIONS. *Venezuela* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<http://www.nationsencyclopedia.com/Americas/Venezuela.html>>.

⁷⁶ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

⁷⁷ VELVÝSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V CARACASU. *Souhrnná teritoriální informace Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 11. 6. 2009 [cit. 2010-03-21].

Dostupné z: <<http://services.czechtrade.cz/pdf/sti/venezuela-2009-06-11.pdf>>.

⁷⁸ Tamtéž

došlo k zabírání zemědělských usedlostí, které byly v soukromém vlastnictví, bezzemky a docházelo tak v tzv. veřejném zájmu k vyvlastňování.⁷⁹

Z oblasti služeb je nejvíce rozvíjen sektor bankovníctví, pojišťovnictví a finančnictví ovšem i zde se projevuje současné „politické vládnutí“ v zemi a dochází k různým přeměnám v důsledku tzv. společného zájmu.⁸⁰

V následujících řádcích se zmíním krátce o dopravě ve Venezuele. Na severu země je silniční doprava poměrně hustá, naopak na jihu země se se silniční dopravou nesečkáme téměř vůbec. Významná je transamerická dálnice, která zemi protíná. Železniční síť je řídká, ale plánuje se její rozšíření. Významná a rozšířená je letecká doprava. Najdeme zde velké množství letišť a z mezinárodních letišť bych zmínila například letiště u hlavního města Caracasu, v Maracaibu, ve Valencii, v Méridě a další. Země má také množství přístavů a využívá tedy i lodní dopravu. Metro je ve Venezuele vystavěno v následujících městech v Caracasu, v Los Teques, ve Valencii a v Maracaibu.⁸¹

Hrubý domácí produkt země tvoří ze 4 % zemědělství, ze 34,6 % průmysl a 61,4 % tvoří sektor služeb. V sektoru zemědělství pracuje 13 % obyvatelstva, v průmyslovém odvětví pracuje 23 % obyvatelstva a v sektoru služeb 64 % obyvatel země. Míra nezaměstnanosti dosahuje ve Venezuele 10,9 % a 37,9 % obyvatel tohoto státu žije pod hranicí chudoby.⁸²

Hodnota indexu vnímání korupce za rok 2009 dosáhla u tohoto jihoamerického státu 1,9 tzn., že v celosvětovém srovnání týkající se indexu vnímání korupce se Venezuela umístila na 162. místě ze sto osmdesáti uvedených zemí světa.⁸³

Hlavním městem země je v severní části země město Caracas. Je to politické, vzdělávací a kulturní středisko země. Nacházejí se zde luxusní restaurace, obchody, hotely a mnoho dalších tzv. symbolů moderních velkoměst, ale za touto hezkou tvářící města se nachází předměstí Caracasu, kde bohužel najdeme chudinské oblasti, špínu a bídu.

Dalšími významnými městy v zemi jsou například na severu země město Valencia, Puerto Cruz, Barquisimeto, Cumaná, významným přístavem je mj. Maracaibo, na východě

⁷⁹ VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V CARACASU. *Souhrnná teritoriální informace Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 11. 6. 2009 [cit. 2010-03-21]. Dostupné z: <<http://services.czechtrade.cz/pdf/sti/venezuela-2009-06-11.pdf>>.

⁸⁰ Tamtéž

⁸¹ Tamtéž

⁸² CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

⁸³ TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruption Perceptions Index 2009* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-02-03]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>.

země ve vnitrozemí na řece Orinoko leží město Ciudad Guayana, které je největším střediskem hutnictví, jihozápadním směrem od města Ciudad Guayana se rozprostírá město Ciudad Bolívar a další.⁸⁴

⁸⁴ GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

4. Významné turistické atraktivity ve vybraných rozvojových zemích (přírodní, kulturní)

V následující kapitole se pokusím zmínit alespoň některé z přírodních atraktivit, kulturněhistorických památek a zajímavostí daných zemí, abych tak přiblížila jejich atraktivitu především pak z hlediska pohledu turistů, kteří tyto země navštěvují a obdivují.

4.1. Keňa

Do této africké země jezdí turisté především za přírodními atraktivitami, ale samozřejmě zde nalezneme i atraktivity kulturní. Na Seznamu světového dědictví UNESCO (Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu, dále v textu zmiňováno pouze jako UNESCO) má Keňa dosud zapsány čtyři významné památky - dvě kulturní a dvě přírodní.

Mezi kulturní památky této země zapsané na Seznam světového dědictví UNESCO patří historická část města Lamu, které bylo zapsáno na tento významný seznam památek v roce 2001.⁸⁵ Město Lamu leží na stejnojmenném ostrově nedaleko severního pobřeží země. Obyvateli toho starobylého města, které je nejstarším trvale osídleným městem v zemi, jsou především muslimové. Město je významné především svou kulturou, místním životním stylem a architekturou. Střed města Lamu se jmenuje *Mkomani* a je to největší kamenné město na pobřeží východní Afriky. Ve městě Lamu nalezneme řadu významných památek a zajímavostí jako je například mešita *Pwani*, jenž pochází ze 14. století, několik dalších mešit, pevnost Lamu, Muzeum životního prostředí, Oslí útulek, Lamu muzeum, kde lze zhlédnout expozici svahilských kulturních tradic, kopii tradičního svahilského domu a další zajímavé předměty a expozice.⁸⁶

Druhou kulturní památkou zapsanou na Seznam světového dědictví UNESCO v roce 2008 jsou tzv. Posvátné lesy *Mijikenda Kaya*. Tato oblast se skládá z jedenácti samostatných lesních lokalit táhnoucí se přes dvě stě kilometrů podél pobřeží Indického oceánu. Tyto lesní lokality obsahují pozůstatky mnoha opevněných vesnic (tzv. *kayas*) lidí *Mijikenda*. Tyto tzv.

⁸⁵ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Lamu Old Town* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1055>>.

⁸⁶ AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Ostrov Lamu* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <http://www.afrika-kenya.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=11411>.

kayas byly vytvořeny v 16. století, ale od roku 1940 jsou opuštěné. V současné době jsou považovány za příbytky předků kmene Mijikenda a jsou považovány za posvátná místa.⁸⁷

Přírodními památkami Keni, které byly na Seznam světového dědictví UNESCO zapsány v roce 1997, jsou Národní park *Mount Kenya*, který má jednu z nepůsobivějších krajin východní Afriky a plochu přírodního pralesa a Národní parky v oblasti jezera Turkana.⁸⁸ Rozlehlé jezero Turkana, které dosahuje přibližně délky 250 km, zasahuje svou severní částí až do sousedního státu Etiopie. Okolí tohoto jezera, které leží v poměrně odlehlejších částech země, je domovem mnoha domorodých kmenů. Na východní straně jezera se rozkládá Národní park *Sibilo*, který je jedinečný svou prehistorií a na ostrovech nacházející se v jezeře Turkana se rozkládají Národní park *Central Island* a Národní park *South Island* udivující svou přírodou.⁸⁹

Země má přes čtyřicet národních parků a rezervací, ale i řadu kulturněhistorických zajímavých památek.⁹⁰

V hlavním městě země Nairobi lze spatřit kupříkladu *Kenyattovo* konferenční centrum, také sochu prvního keňského prezidenta *Jomo Kenyatty*, která se nalézá na náměstí *City Square*, význačnou budovou na tomto náměstí je také neoklasický soudní dvůr a další. Asi nejvýznamnější je v hlavním městě Národní muzeum, které nabízí řadu unikátních sbírek jako je například prehistorická sbírka, která zobrazuje původ člověka, je zde mj. umístěna replika lebky patřící předkovi, jenž žil před 2,5 miliony lety a která byla objevena u jezera Turkana, sbírka prehistorických zvířat a další. Nedaleko hlavního města se nachází jeden z mnoha národních parků - Národní park *Nairobi*, kde lze mj. navštívit tzv. sirotčinec pro opuštěná nebo zraněná mláďata zvířat. Severně od hlavního města se rozprostírá další národní park zvaný *Aberdare*, kde se lze setkat s největšími chráněnými lesnatými oblastmi v Keni a s mnoha druhy divoké zvěře. V národním parku *Mount Kenya* se nalézá stejnojmenná nejvyšší hora země - *Mount Kenya*. Hora *Mount Kenya* je ve skutečnosti vyhaslá sopka, která se rozprostírá na rovníku. Hora má dva vrcholy, které jsou pokryté sněhem. Vyšší z nich *Batian* leží ve výšce 5 199 metrů a nižší vrchol *Nelion* dosahuje výšky 5 188 metrů. *Mount Kenya* je unikátní tím, že je to jediné místo na zemi, kde se na rovníku vyskytuje

⁸⁷ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Sacred Mijikenda Kaya Forests* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1231>>.

⁸⁸ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Kenya* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/ke>>.

⁸⁹ AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Jezera* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: <http://www.afrika-kena.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=113113>.

⁹⁰ DAILEY, D. *Keňa*. Z anglického originálu přeložila PhDr. Hana Kriaková. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2007. ISBN 80-86704-46-7.

nepřetržitě sníh. Krásu přírody a mnoho druhů zvířat lze také obdivovat například v národních rezervacích *Samburu*, *Buffalo Springs* či v rezervaci *Shaba*.⁹¹

Zajímavou oblast tvoří tzv. údolí *Great Rift Valley* neboli oblast Velké příkopové propadliny, jež je typická svými jezery a vyhaslými vulkanickými kužely. V této oblasti se například nachází jezero *Naivasha*, které leží ve výšce 1 890 metrů, Národní park *Hell's Gate*, kde lze spatřit například mnohé skalní útvary, Národní park Jezero *Nakuru*, kde se vyskytuje mj. přes čtyři sta druhů ptáků, ale i jiná zvíř, jezero *Bogoria*, které je typické tím, že se zde vyskytují ve velkém množství vodní ptáci – plameňáci a i jezero *Baringo* nabízí širokou škálou živočichů, které zde lze pozorovat.⁹²

V západní části země se rozkládá Národní park *Saiwa Swamp*. Tato bažinatá oblast je taktéž domovem velkého množství různých druhů zvěře. Národní park *Mount Elgon* je turisticky atraktivní zejména tím, že se zde nacházejí tzv. sloní jeskyně, o kterých se říká, že je možná vyhloubili pomocí svých klů sloni. Ve městě Kisumu, které leží u Viktoriina jezera a je třetím největším městem v Keni, stojí za zmínku místní muzeum s ukázkami preparovaných zvířat, s tradičními výrobky etnických skupin žijící v západní Keni a dalšími zajímavostmi.⁹³ Blízké Viktoriino jezero, které dosahuje rozlohy 68 800 km², láká především k projížďkám na lodích. Jezero se rozkládá na území třech států - Keni, Tanzanie a Ugandy. V Tanzanii se jezeru také říká jezero Ukerewe podle největšího ostrova, který se v jezeře nachází. Při projížďce po jezeře lze pozorovat například hrochy a další druhy zvěře.⁹⁴

Velmi atraktivní je v Keni Národní rezervace *Masai Mara*, jež je na keňském území pokračováním národního parku *Serengeti*, který se rozkládá v Tanzanii. V této oblasti lze pozorovat velké množství divokých zvířat na otevřených pastvinách a planinách v nádherné divoké přírodě. V oblasti *Masai Mara* lze také navštívit masajskou vesnici a poznat blíže kulturu kmene Masajů.⁹⁵

⁹¹ DAILEY, D. *Keňa*. Z anglického originálu přeložila PhDr. Hana Kriaková. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2007. ISBN 80-86704-46-7.

⁹² Tamtéž

⁹³ Tamtéž

⁹⁴ DAUBNER, PETR. *Viktoriino jezero* [online]. © 2001-2006, poslední aktualizace: 6. 11. 2008 [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: < <http://dalky.cz/cteni/c-viktoriino-jezero.html>>.

⁹⁵ AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Národní rezervace Masai Mara* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17].

Dostupné z: < http://www.afrika-kenya.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=11428>.

V jihovýchodní části země se rozkládají další dva významné národní parky. Prvním z nich je Národní park *Amboseli*, který je unikátní tím, že zde lze pozorovat velká stáda slonů zároveň s pozadím, jenž tvoří vrcholky Kilimandžára. Druhým parkem v jihovýchodní části Keni je Národní park *Tsavo*, který je největším národním parkem v zemi. Je rozdělen na Východní národní park *Tsavo* a na Západní národní park *Tsavo*. V obou částech lze pozorovat zajímavou krajinu, velké množství druhů zvěře a další atraktivity parku.⁹⁶

Na pobřeží leží turisticky atraktivní město Mombasa typické svými čtyřmi kly, které jsou vyrobeny z bílých plechů a vytváří dvě obloukové dvojice přes ulici *Moi Avenue*. V tomto druhém největším městě Keni stojí za zhlédnutí pevnost *Fort Jesus*, která byla postavena Portugalci v roce 1593, arabské budovy, nebo mešita *Mandhry* z roku 1570 a další památky. Okolí Mombasy je známé svými nádhernými plážemi, korálovým útesem, průzračnou vodou, ale také je zde krokodýlí farma, botanická zahrada a další zajímavosti.⁹⁷

Při pobřeží se nacházejí mořské národní parky, kde lze spatřit a pozorovat například korálové útesy a podmořský život v těchto oblastech. Mezi tyto parky patří v Keni například Mořský národní park *Watamu* a Mořský národní park *Kisite-Mpunguti*.⁹⁸

Tato kapitola neobsahuje úplný výčet keňských přírodních a kulturních atraktivit, ale pokusila jsem se zmínit alespoň ty, které považuji v této zemi za významné a turisticky velmi atraktivní. Keňa je zemí, která nabízí svým návštěvníkům velké množství atraktivit kulturních i přírodních. Přírodní krásy v zemi převažují a především díky nim je tato země turisticky vyhledávanou destinací s možností zažít mnoho dobrodružství například jedinečný a nezapomenutelný výlet na safari a mnoho dalších aktivit.

Keňa nabízí vhodné podmínky k potápění, ale i k horolezectví, pěší turistice a dalším činnostem, možnost seznámení se s kulturou některých afrických kmenů, má nádherné pláže lemované palmami, velké množství národních parků, kde žije velké množství divokých zvířat i kulturněhistorické památky a mnoho dalších zajímavostí, které jistě stojí za pozornost.

⁹⁶ DAILEY, D. *Keňa*. Z anglického originálu přeložila PhDr. Hana Kriaková. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2007. ISBN 80-86704-46-7.

⁹⁷ Tamtéž

⁹⁸ AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Mořské národní parky Watamu a Kisite-Mpunguti* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: <http://www.afrika-kenya.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=1142H>.

4.2. Egypt

Egypt je velmi bohatou zemí na památky především pak na památky týkající se starověkých civilizací.

Z velkého množství památek této africké země je na Seznamu světového dědictví UNESCO zapsáno šest kulturních památek a pouze jedna přírodní památka. Mezi egyptské památky na Seznamu světového dědictví UNESCO se tedy řadí archeologická lokalita Abú Mena, Starověké *Théby* (oblast Luxoru) s přilehlou nekropolí, historické jádro hlavního města Káhira, *Memphis* a jeho nekropole, Núbijské památky od *Abú Simbel* po *Philae* (ostrov *Fílé*). Zmíněné památky byly na Seznam světového dědictví UNESCO zapsány v roce 1979. Zatím poslední kulturní památkou je oblast kláštera Svaté Kateřiny a okolí, jenž byla zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO v roce 2002. Dosud jedinou egyptskou přírodní památkou zapsanou na Seznam světového dědictví UNESCO v roce 2005 je fosilní údolí *Wadi Al-Hitan* neboli také tzv. Údolí velryb.⁹⁹

Některým výše zmíněným a několika dalším egyptských památkám se budu věnovat v následujících řádcích.

V hlavním městě této africké země v Káhiře se nachází mnoho památek, které stojí za zmínku. Uvedla bych například Egyptské muzeum, kde lze spatřit ukázky z dob Staré říše, nálezy z dynastií Střední a Nové říše ale také z helénistického a římského období, některé vzácné věci z Tutanchamonovy hrobky, sál mumií s mumii několika faraónů atd. Káhirská věž, která dosahuje výšky sto osmdesáti sedmi metrů, nabízí výhled na hlavní město. Také *Saladinova* citadela, která se začala stavět v roce 1176, se řadí k zajímavým místům ve městě, kde se například nacházejí tři historické mešity a několik menších muzeí. I Alabastrová mešita neboli také mešita *Muhammada Alího*, palác *Muhammada Alího*, Vojenské muzeum, Muzeum kočárů, Národní policejní muzeum s galerií nejznámějších zločinců Egypta, mešita *Ibn Túlúna* s unikátním minaretem, mešita sultána *Hasana*, mešita *Ak Sunkur* neboli Modrá mešita, jejíž název je odvozen od toho, že zdi této mešity byly později vyzdobeny keramickými dlaždicemi, Muzeum islámského umění, mešita *Al-Azhar*, u které byla založena také stejnojmenná univerzita, jedno z nejstarších egyptských koptských svatých míst z 5. století kostel *Abú Sarga*, také kostel *El-Moallaka*, jenž je pravděpodobně nejstarším

⁹⁹ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Egypt* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 6. 4. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/eg>>.

křesťanským kostelem v zemi nebo Koptské muzeum jsou jedny z mnoha atraktivit města, které lákají přijíždějící turisty k návštěvě.¹⁰⁰

Několik kilometrů od centra Káhiry se nachází Gíza. V této oblasti bylo postaveno mnoho zajímavých a atraktivních památek. Nacházejí se zde například tzv. Velké pyramidy. Největší ze tří hlavních pyramid v Gíze je Velká *Cheopsova* pyramida nebo také nazývaná *Chufuova* pyramida dosahující výšky sto čtyřicet sedm metrů. V blízkosti této pyramidy jsou tři menší pyramidy, tzv. Pyramidy královen, kde jsou hrobky Chufuových manželky a sestry, mastaby (menší hrobky), které jsou prázdné a Muzeum Slunečního svitu, kde se nachází jedna ze dvou pohřebních „bárek“, jež byla objevena v blízkosti pyramid v roce 1954. Turistickým cílem je také nepřehlédnutelná dvacet metrů vysoká Velká sfinga, jež je vytesána z jednoho kusu kamene mající tělo lva a hlavu člověka nebo boha. Dalšími atraktivitami v této oblasti jsou *Rachefův* chrám, který byl vybudován z červené žuly pocházející z Asuánu a je zároveň nejlépe zachovaným chrámem v Gíze, sto čtyřicet tři metrů vysoká *Rachefova* pyramida, v jejíž blízkosti se nachází zříceniny zádušního chrámu, šedesát šest metrů vysoká *Menkaurova* pyramida a další.¹⁰¹

Další navštěvovanou oblastí je *Sakkára* ležící asi dvacet kilometrů jižně od Gízy.¹⁰² Zde je vybudována stupňovitá pyramida vysoká šedesát metrů, kterou vytvořil stavitel Imhotep. V okolí rozlehlého areálu se nalézá dále velký počet kamenných náhrobků s podzemními hrobkami a jsou zde částečně dochované barevné reliéfy, které se řadí k nejkrásnějším památkám faraónského Egypta.¹⁰³

Memfis, nacházející se nedaleko *Sakkáry*, byla hlavním městem Staré říše Egypta. Setkat se zde lze s pozoruhodnými pohřebními památkami, mezi které patří zejména kamenné náhrobky, zdobené hrobky, chrámy a pyramidy.¹⁰⁴

Také druhé největší město Egypta Alexandrie má řadu zajímavostí a atraktivit. Například zde je možné navštívit Kajtbejovu pevnost, kde je dnes umístěno Námořní muzeum

¹⁰⁰ GAULDIE, R. *Egypt*. Z anglického originálu přeložil Pavel Jandourek. 1. české vydání. Praha: Fortuna Libri, 2008. ISBN 978-80-7321-367-1.

¹⁰¹ Tamtéž

¹⁰² Tamtéž

¹⁰³ *1000 nejkrásnějších míst světa*. Z německého originálu přeložil Andrej Horvát a kol.. 1. české vydání. Praha: Svojtka & Co. s. r. o., 2005. ISBN 80-7352-258-6.

¹⁰⁴ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Memphis an its Necropolis* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 6. 4. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/86>>.

a která je vybudována na ostrově *Faros* (v dřívějších dobách zde stával známý alexandrijský maják), pohřebiště *Anfuši*, mešitu *Abú El-Abbáse Mursího*, která je jednou z nejdůležitějších alexandrijských náboženských staveb ve městě, římský amfiteátr, Řecko-římské muzeum, kde lze mj. spatřit busty Kleopatry a Marka Antonia, sbírku mumií a další zajímavé předměty a sbírky.¹⁰⁵

Také v oblasti delty Nilu se lze setkat s některými památkami jako je například chrám bohyně *Bubastis* nebo zříceniny starověkého města *Tanis*.¹⁰⁶

Oblast dolního toku Nilu nabízí taktéž rozmanité památky, které lákají turisty. Patří mezi ně třináct metrů vysoký obelisk *Senusreta I.*, chrám *Eset* a *Soknopaia*, zbytky řecko-římského města *Dionýsias*, kde je dochovaný chrám boha *Sobeka* s krokodýlí hlavou, koptské kláštery, chrámový komplex v Abydosu s chrámem *Sethiho I.*, kde se nachází Galerie králů s vzácným tzv. *Abydoským* seznamem králů, či s chrámem *Ramesse II.* Další chrámový komplex lze najít v Dendeře, kde se nacházejí například zachovalé hrobky, chrámy, sochy z ptolemaiovského a římského období, chrám bohyně *Hathor*, chrám zrození bohyně *Eset* nebo koptská bazilika z 5. století.¹⁰⁷

Velmi bohatou oblastí na starověké památky je oblast Luxoru nacházející se na východním břehu řeky Nil a jeho okolí. Chrám v centru města nazývaný Luxorský chrám je významnou památkou tohoto města. Luxorský chrám je tvořen komplexem sloupů, soch a sfing, které byly objeveny až v 19. století, kdy se zde uskutečnily archeologické vykopávky. Před vchodem do chrámu se nachází dvě obrovské sochy *Ramesse II.*, v chrámu jsou k vidění další velké sochy *Ramesse* a královny *Nefertari*, sloupové nádvoří a síň faraóna *Amenhotepa III.*, jenž dal vystavět značnou část tohoto chrámu. Od vchodu chrámu je vybudována alej s malými sfingami, která v dřívějších dobách částečně spojovala Luxorský chrám s chrámy v Karnaku. Významné v této oblasti je taktéž Luxorské muzeum, kde lze spatřit mj. například sochy z růžové žuly a černého bazaltu z dob mnoha dynastií, některé předměty z *Tutanchamonovy* hrobky, šperky, mince a další zajímavé předměty. Neméně

¹⁰⁵ GAULDIE, R. *Egypt*. Z anglického originálu přeložil Pavel Jandourek. 1. české vydání. Praha: Fortuna Libri, 2008. ISBN 978-80-7321-367-1.

¹⁰⁶ Tamtéž

¹⁰⁷ Tamtéž

významnou památkou v této oblasti je rozsáhlý chrám v Karnaku, kde se nachází například Velké nádvoří, Velká sloupová síň, několik chrámů a mnoho dalších atraktivit.¹⁰⁸

Na protějším západním břehu řeky Nil několik kilometrů od Luxoru se nachází další významné egyptské památky jako jsou *Memnonovy kolosy*, chrám *Ramesse III.*, *Hatšepsutin* chrám, oblast zvaná Údolí královen, kde se nachází hrobky královen, princů a princezen například hrobka *Nefertari*, Údolí králů, kde bylo doposud objeveno přes šedesát hrobek například hrobka *Tutanchemona* a další.¹⁰⁹

Jižně od památek Luxoru se nachází další turisty často navštěvovaná oblast Asuánu a horního toku řeky Nil. V městečku Esna je chrám boha *Chnuma*, v Edfu se nachází chrám boha *Hora* s třiceti šesti metry vysokou branou. V Kóm Ombo leží chrám *Sobeka* a *Haruera*, kde se mj. nalézá římská svatyně nyní s mumii krokodýlů. Také město Asuán je v mnohém včetně Asuánské přehrady a Násirova jezera zajímavé a to například svou promenádou lemovanou palmami, ostrůvky nacházející se v řece Nil - mezi ty významné patří například ostrov *Elefantina* či Ostrov rostlin, či Núbijským muzeem. Některé památky byly v důsledku stavby Asuánské přehrady přemístěny na jiné místo, aby byly zachráněny před zaplavením zvedající se hladiny řeky Nil. Mezi tyto památky patří chrám *Kalabša*, chrámy z *Fílé*, mezi které se řadí *Hathorin* chrám, *Traianův* palác nebo *Esetin* chrám. Monumentální chrám v *Abú Simbel* byl přemístěn ze skalní stěny k uměle vytvořené skále na místo, které je dnes šedesát pět metrů nad hladinou řeky Nil.¹¹⁰

Oblast Sinajského poloostrova a Rudého moře nabízí turistům příjíždějícím do Egypta především krásné pláže a průzračné moře. Zmínila bych letoviska Hurgáda, Guna, Šarm eš-Šejch, ale také Národní park *Ras Muhammad*, který se nachází na jihu Sinajského poloostrova a má krásné korálové útesy, bohatý podmořský život a lokality pro potápění. Na sever od tohoto národního parku se nachází klášter svaté Kateřiny, který byl založen v 6. století v místech, kde se Mojžíšovi podle bible zjevil bůh. Nad klášterem ve výšce dva tisíce dvě stě osmdesát pět metrů se nachází druhá nejvyšší hora země Sinaj.¹¹¹

¹⁰⁸ GAULDIE, R. *Egypt*. Z anglického originálu přeložil Pavel Jandourek. 1. české vydání. Praha: Fortuna Libri, 2008. ISBN 978-80-7321-367-1.

¹⁰⁹ Tamtéž

¹¹⁰ Tamtéž

¹¹¹ Tamtéž

V Egyptě je také možné navštívit oázy, které se vyskytují v poušti na západní straně od řeky Nil (v Západní poušti) a v některých z nich se vyskytují dokonce starobylé chrámy či hrobky. Mezi oázy v této oblasti se řadí například oáza *Charga*, *Dachla*, *Baharíja*, *Faráfra* či *Síwa*.¹¹²

Výše jsem zdaleka nezmínila všechny památky a zajímavosti této turisticky atraktivní země, která nabízí velké množství možností, jak zde strávit čas. Nabízí nádherné pláže a moře, korálové útesy, má nádherná místa k potápění, nezapomenutelná je jistě plavba lodí po řece Nil, nebo projížďka na velbloudovi, či návštěva pouštní oázy. Nachází se zde opravdu velký počet významných a vzácných památek a archeologických nalezišť. To vše má vliv na to, že se Egypt stal jednou z velmi atraktivních turistických oblastí.

¹¹² GAULDIE, R. *Egypt*. Z anglického originálu přeložil Pavel Jandourek. 1. české vydání. Praha: Fortuna Libri, 2008. ISBN 978-80-7321-367-1.

4.3. Srí Lanka

Oblast Srí Lanky je bohatá nejen na kulturní památky, ale nachází se tu i řada krásných přírodních atraktivit.

Na Seznamu světového dědictví UNESCO má tato země dosud zapsáno celkem šest kulturních památek a jednu památku přírodní. Touto přírodní památkou, která byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána v roce 1988, je Lesní rezervace *Sinharaja*, která se nachází v jihozápadní části země. Pralesní rezervace *Sinharaja* je poslední životaschopnou oblastí původního tropického deštného pralesa v zemi. V této oblasti se nachází více než 60 % endemických druhů stromů a rezervace je domovem mnoha zvířat. Žije zde mnoho endemických druhů ptáků, savců, motýlů, plazů, mnoho druhů hmyzu, vzácní obojživelníci atd.¹¹³

Kulturními památkami na Seznamu světového dědictví UNESCO, které byly zapsány v roce 1982 jsou starobylé město Polonnaruwa, starobylé město Sigiriya, posvátné město Anuradhapura, v roce 1988 bylo zapsáno posvátné město Kandy a stará část města Galle a jeho opevnění a v roce 1991 byla zapsána zatím poslední z kulturních památek Zlatý chrám Dambulla.¹¹⁴

Nejen výše zmíněným památkám Srí Lanky, ale také několika dalším památkám a turistickým zajímavostem nacházející se v této zemi, se budu v následujících řádcích podrobněji věnovat.

Srí Lanka má poměrně značné množství národních parků. Patří mezi ně například Národní park *Bundala* v jihovýchodní části země s pěti brakickými lagunami, mokřady apod., Národní park *Flood Plains* nedaleko města *Polonnaruwa*, který leží podél řeky Mahaweli s mangrovovými porosty, významnými mokřady, systémem kanálů atd., Národní park *Gal Oya* v blízkosti města Ampara, Národní park *Horton Plains* ve střední části země s druhou a třetí nejvyšší horou Srí Lanky, vodopády *Baker's Falls* a dalšími zajímavostmi, Národní park *Kaudulla* ve východní části země, kde lze mj. pozorovat divoké slony, Národní park *Kumana* v jihovýchodní části země s velkým přirozeným močálovitým jezerem a dalšími atraktivitami, Národní park *Wilpattu* v severozápadní části země, kde se například nachází šedesát přírodních jezírek, které jsou napájeny pouze dešťovou vodou, Národní park *Yala* na

¹¹³ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Srí Lanka* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/lk>>.

¹¹⁴ Tamtéž

jihovýchodě státu je typický například oblými skalami a monolyty.¹¹⁵ Nejen v těchto zmíněných ale i v dalších národních parcích Srí Lanky lze pozorovat vzácné druhy rostlin i živočichů, vidět mnoho zajímavostí a přírodních atraktivit jako jsou například vodopády, jezírka, mokřady a mnoho dalšího.

Přestože je hlavní město země Colombo s několika předměstími hlučné a přeplněné, nalezneme zde některé památky, které stojí za zhlédnutí jako je například portugalská pevnost, zvonice z roku 1857, která je zároveň i majákem, nalezneme zde budovy z období britské nadvlády, ve čtvrti *Pettah* se nachází Holandské dobové muzeum nebo mešita *Jami al-Aftar*. V oblasti nazývané Otročí ostrov, jenž dostala jméno po otrocích z Afriky, které do těchto míst dováželi Portugalci a Holanďané, jsou vystaveny hinduistické a buddhistické svatyně a buddhistické chrámy – chrám *Seema Malaka* stojící na třech plošinách nad místním jezerem Beira a chrám *Gangaramaya*, kde je mj. vytvořen obrovský Buddha z porcelánu. V předměstí *Cinnamon Gardens* jsou vily z koloniálního období, park *Viharamahadevi*, kde se v jedné z koloniálních staveb nachází Národní muzeum s mnoha zajímavými sbírkami. Asi deset kilometrů od centra města lze spatřit *Kelaniya Raja Maha Vihara* – nejvýznamnější buddhistickou svatyni ve městě, která byla vybudována na památku třetí a zároveň poslední Buddhovy návštěvy na Srí Lance.¹¹⁶

V západní části země se rozprostírá několik dalších měst nabízejících mnoho zajímavostí. Mezi památky města Negombo, které bylo dříve holandskou osadou, patří růžový kostel sv. Marie, zbytky holandské pevnosti nebo holandský kanál. Město Kalutara nabízí možnost návštěvy jedinečného chrámu *Gangatilaka Vihara*, který je unikátní tím, že jako jediný na světě má stupu, která je celá dutá. V Ambalangodě se nachází Muzeum masek s pestrými sbírkami masek a popisy tanců a například ve městě Hikkaduwa stojí za zmínku korálový útes a oblast tohoto města nabízí skvělé podmínky pro potápění a pozorování vodního života.¹¹⁷

Na jihu ostrova se nachází město Galle, jenž je nejzachovalejším koloniálním městem v zemi. Najdeme zde opevnění s hradbami, pevnost, maják, holandský kostel

¹¹⁵ ALBATROS TRAVEL AND EXPEDITIONS. *Srí Lanka* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://www.albatrostravel.cz/expedice/podle-zeme/asia/sri-lanka.html>>.

¹¹⁶ THOMAS, G. *Srí Lanka*. Z anglického originálu přeložili Mgr. Jan Chovanec, Olga Chovancová. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2008. ISBN 80-86704-60-2.

¹¹⁷ Tamtéž

pocházející z roku 1755, Kostel všech svatých s věžičkou, Historické muzeum, mešitu a další památky z koloniálního období. Město Matara je sídlem jedné ze srílanských univerzit a zajímavostí zde je holandská hvězdicová pevnost pocházející z roku 1763 a chrám *Weherehena*, kde lze spatřit jednu z velikých Buddhových soch v zemi, která dosahuje výšky třicet devět metrů. Město Tangalla a jeho okolí nabízí například pohled na skalní puklinu tzv. *Hoo-maniya*, která se nachází na okraji oceánu a kde příboj zvedá vlny až do patnáctimetrové výšky, chrám *Wewurukannala* s padesáti metry vysokou sochou Buddha, skalní chrámy v Mulkirigale, kam vede sedm set schodů a po cestě nahoru lze spatřit několik nádherných chrámů. Významné je také na jihu země město Kataragama, které je významným poutním místem v zemi.¹¹⁸

Asi nejvýznamnějším vnitrozemským městem bohatým na velké množství památek je druhé největší město v zemi Kandy. V centru města se rozprostírá umělé jezero, na jehož severním břehu je vybudován Chrám zubu, ve kterém se nachází velmi ceněná relikvie – Buddhův zub, jenž je umístěn ve svatyni chrámu, která je bohatě vyzdobena. Ve městě se dále nachází několik dochovaných budov z komplexu královského paláce, Národní muzeum, kde najdeme například rukopisy na palmových listech a jiné neméně zajímavé sbírky, které lze vidět i v dalším muzeu ve městě - v Archeologické muzeu. Významné jsou také chrámy *Devale*, botanické zahrady *Peradeniya* nebo nedaleké sloní parky například park *Pinnewale Elephant Orphanage*.¹¹⁹

Jižně od města Kandy se nachází taktéž atraktivní místa vybízející k jejich navštívení. Centrem těchto jižních hor je nejvýše položené město země Nuwara Eliya, jehož dominantou je masiv nejvyšší hory Srí Lanky zvané Pidurutalagala. V okolí tohoto města se nachází například hora *Single Tree Mountain*, zahrady *Hakgala Gardens* založené v roce 1861, řada čajových plantáží z nichž některé lze dokonce osobně navštívit. I okolí městečka Ella nabízí některé atraktivity jako jsou například vodopády *Rawana Ella* či skála *Ella*.¹²⁰

V oblast severně od města Kandy se nachází další významná místa v zemi. Například již ve zmíněném městečku Dambulla jsou význačné skalními chrámy, které zde byly vybudovány mezi žulovými skalisky. Je zde pět chrámů, ve kterých se lze setkat

¹¹⁸ THOMAS, G. *Srí Lanka*. Z anglického originálu přeložili Mgr. Jan Chovanec, Olga Chovancová. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2008. ISBN 80-86704-60-2.

¹¹⁹ Tamtéž

¹²⁰ Tamtéž

s nástěnnými malbami, s mnoha sochami Buddhy a dalším buddhistickým uměním. Dalším místem v této oblasti je Sigiriya se zajímavým okolím a citadelou, která je vybudována na žulové skále a to více než 200 metrů nad okolními planinami. Ve městě Polonnaruwa se lze setkat s ruiny královského paláce, s tzv. radní komorou, kde se nachází mimo jiného dvojice unikátních soch lvů, jenž jsou symbolem sinhálské královské rodiny, s královskými lázněmi a s dalšími významnými a pozoruhodnými budovami. Mnoho dalších památek a atraktivit se nachází dále například ve městě Anuradhapura, které bylo dříve jedním z největších klášterních měst. Jsou zde dochovány ruiny kláštera *Mahavihara*, nejstarší stupa v zemi *Thuparama*, klášter *Jetavana*, klášter *Abhayagiri* a další památky nacházející se v okolí tohoto na památky bohatého města.¹²¹

Ve východní části země, která je na památky méně bohatá, se rozkládá například město Trincomalee, jenž patří mezi etnicky nejpestřejší města v zemi. Je zde například koloniální pevnost, hradby, koloniální budovy, chrám *Koneswaram Kovil*, za návštěvu stojí také místní přístav a další zajímavosti města. Turisticky lákavé jsou oblasti okolo Uppaveli a Nilaveli, kde se rozprostírají krásné pláže a dva ostrůvky nazývané Holubí ostrov a Korálový ostrov, které jsou typické svými korálovými útesy. Také v severní oblasti, která byla v důsledku probíhající občanské války v minulých několika letech turisticky nedostupná, se nachází několik zajímavých míst jako je například historické tamilské město Jaffna a jeho okolí. Byla zde vybudována holandská pevnost, chrám *Nallur Kandaswamy*, jsou zde horké prameny *Keerimalai*, několik dalších chrámů a stup, písčité duny a mnoho dalšího.¹²²

Výše zmíněný výčet přírodních a kulturních památek Srí Lanky není samozřejmě konečný. V zemi se lze setkat s mnoha dalšími přírodními i kulturněhistorickými památkami a atraktivitami jako jsou nádherné pláže, vhodné oblasti k potápění i surfování, možnosti navštívení sloních parků s možností projet se na slonech a mnohé další.

Přestože občanská válka a vlna tsunami, které postihly tuto zemi v minulých letech, měly na některé oblasti Srí Lanky velmi negativní dopad, (nejvíce byl zasažen a poničen sever a jihovýchod země) řadí se tato země mezi turisticky velmi atraktivní, vyhledávané a exotické lokality.

¹²¹ THOMAS, G. *Srí Lanka*. Z anglického originálu přeložili Mgr. Jan Chovanec, Olga Chovancová. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2008. ISBN 80-86704-60-2.

¹²² Tamtéž

4.4. Venezuela

Ve Venezuele je možné najít mnoho zajímavých kulturních i přírodních památek. Na Seznamu světového dědictví organizace UNESCO má Venezuela tři význačné památky.

Jako první z nich by zmínila Národní park *Canaima*, který se rozprostírá na jihovýchodě země při hranicích s Brazílií a Guayanou a na Seznam světového dědictví UNESCO byl zapsán v roce 1994. Jeho plocha přesahuje 30 000 km² a přibližně 65 % tohoto parku pokrývají stolové hory tzv. *tepuí*. Strmé útesy a vodopády, zahrnující mj. také nejvyšší vodopád světa *Salto del Ángel*, vytváří v tomto národním parku vskutku nádhernou krajinnou scenérii.¹²³

Vodopád *Salto del Ángel*, o kterém jsem se krátce zmínila již dříve, se řítí z výšky 980 metrů ze stolové hory nazývané *Auyán Tepuí* (Ďábelská hora). Vodopád *Salto del Ángel* objevil ve třicátých letech minulého století americký pilot James Angel při hledání zlata. Po něm také vodopád dostal své jméno.¹²⁴ Pro zajímavost bych zde zmínila informaci, která se objevila ke konci minulého roku, kdy se prezident Venezuely Hugo Chávez zmínil o tom, že by tento nejvyšší vodopád světa přejmenoval na údajně původní domorodý název *Kerepakupai-Merú* a jeho přáním také je, aby tento domorodý název začali používat geografové i cestovní kanceláře. Prezidentovi Hugo Chávezovi se nelíbí, že jedna z nejvýznamnějších venezuelských památek nese jméno po americkém občanovi. Jeho argument na přejmenování vodopádu zní, že americký pilot James Angel samozřejmě nebyl prvním objevitelem těchto vodopádů. Tento vodopád znali již mnohem dříve místní domorodci, a proto by mělo dojít k přejmenování tohoto nejvyššího vodopádu světa.¹²⁵ Zda k přejmenování vodopádu opravdu dojde zatím není zcela zřejmé.

Další památkou na Seznamu světového dědictví UNESCO se stalo v roce 1993 město Coro s přístavem La Vela, jedno z prvních koloniálních měst, které bylo založeno v roce 1527. Nachází se zde okolo šesti set historických budov.¹²⁶ Nejstarším trvale osídleným městem na jihoamerickém kontinentě je právě Coro, které bylo v minulosti hlavním městem Venezuely a v roce 1531 se stalo prvním biskupstvím v Jižní Americe. Byla

¹²³ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Canaima National Park* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/701>>.

¹²⁴ ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

¹²⁵ NOVINKY.CZ. *Nejvyšší vodopád na světě se zřejmě dočká přejmenování* [online]. © 2003-2010, poslední aktualizace: 22. 12. 2009 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/koktejl/187531-nejvyssi-vodopad-na-svete-se-zrejme-docka-prejmenovani.html>>.

¹²⁶ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Coro and its Port* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/658/>>.

to především historická koloniální architektura, díky které bylo město zařazeno na Seznam světového dědictví UNESCO. Nejstarší stavbou je v Coro katedrála *Templo de Santa Ana*, která byla vypálena a v roce 1595 přestavěna a dnes svými bílými zdmi se střílnami připomíná spíše pevnost. Dalšími kulturními památkami v tomto městě jsou například *Inglesia de San Francisco*, bývalý františkánský klášter a bývalé sídlo státních úřadů - dnes je zde *Museo Diocesano de Coro*, kde lze spatřit sbírky koloniálních zvonů, obrazů, soch, zlatých a stříbrných předmětů atd. Významný je kříž svatého Klementa, pod kterým se podle tradice konala první mše v provincii Venezuela. Dále se zde nachází také kostel svatého Klementa, Muzeum keramiky, mezi koloniální domky převážně z 18. století, které se zde dosud dochovaly, patří například *Casa del Sol*, který patří k nejstarším domům ve městě, dále *Casa de las Ventanas de Hierro*, ve kterém se dnes nachází Muzeum rodinných tradic, *Casa del Tesoro* a další. Národní památkou je mj. *Cementerio Judío*, což je nejstarší funkční židovský hřbitov v Jižní Americe. Ve městě Coro se nachází i nejstarší synagoga ve Venezuele a nalezneme zde mnoho dalších historicky významných staveb a památek.¹²⁷

Asi dvanáct kilometrů severovýchodně od města Coro leží již zmiňovaný přístav *La Vela de Coro*, který byl založen v roce 1528. Zde jsou významnými památkami například *Aduana* (celnice) pocházející ze 17. století a v současné době zde sídlí Námořní muzeum, památník Francisca Miranda, socha holandské ženy, kterou lze spatřit na náměstí *Plaza Antillana* a další. Výše zmíněná socha holandské ženy vyjadřuje dobré vztahy Venezuely se sousedními ostrovy Curaçaeem, Arubou a ostrovem Bonaire.¹²⁸

V této oblasti stojí za zmínku také tzv. *Médanos de Coro* tedy písečné duny. Tyto písečné duny nalezneme na začátku poloostrova Paraguaná a jsou součástí Národního parku *Los Médanos*, který má rozlohu 912 km² a nachází se v oblasti mezi pevninou a poloostrovem Paraguaná. Středem tohoto pásu země, kde se písečné duny nacházejí a které do této oblasti navály neustálé větry, vede silnice, kterou tyto duny lemují.¹²⁹

Třetí a zatím poslední památka, která byla na Seznam světového dědictví UNESCO zapsána v roce 2000, je univerzitní město v Caracasu. Toto univerzitní město bylo postaveno mezi lety 1940 až 1960 podle návrhu architekta Carlose Raúla Villanueva. V univerzitním

¹²⁷ BRANCH, H. D. *Venezuela*. Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná. 1. české vydání. Brno: nakladatelství JOTA, s. r. o., 2005. ISBN 80-7217-361-8.

¹²⁸ Tamtéž

¹²⁹ Tamtéž

areálu se nachází mnoho budov, které jsou spojeny do jednotného celku a lze se zde setkat s díly moderní architektury i výtvarného umění.¹³⁰

Kromě univerzitního města má hlavní město země Caracas mnoho dalších památek a některé z nich bych v krátkosti v následujících řádcích zmínila.

Významným místem, kde se odehrává mnoho událostí je Bolívarovo náměstí (*Plaza Bolívar*). V blízkosti tohoto náměstí se dále nachází sídlo ministerstva zahraničí, sídlo městské rady, Muzeum města Caracasu, kaple *Santa Rosa*, kde byla vyhlášena Kongresem v roce 1811 nezávislost země. Významná je také Caracaská katedrála i Církevní muzeum. Za zmínku stojí také rodný dům Simóna Bolívara, Bolívarovo muzeum, kostel svatého Františka, kde byl Simón Bolívar prohlášen za Osvoboditele, Národní panteon, kde jsou uloženy ostatky Simóna Bolívara, prezidentská rezidence *La Casona*, jenž byla zrekonstruována z plantážnického sídla z 18. století a další. Ve městě je také velké množství muzeí například Muzeum historie, Muzeum umění, Přírodovědné muzeum, Muzeum současného umění, Muzeum dopravy atd. Mezi největší parky ve městě patří park nazvaný po jednom z dřívějších prezidentů Venezuely - Park Rómula Betancourta, ve kterém se nalézají mnoho zajímavostí jako je například příkop s anakondou, hadí dům, opičí ostrov, rybník s vydrami, výběh s jaguáry, ale také je zde replika Kolumbovy lodi *Santa María*, planetárium, jezírko s loďkami apod.¹³¹ Tento výčet památek města Caracasu není samozřejmě konečný. Je zde řada dalších památek, parků, galerií, divadel, zajímavostí atd.

Turisticky atraktivní jsou ve Venezuele díky nádherné přírodě národní parky (již například zmíněný Národní park *Canaima*) a přírodní rezervace.

Země má celkem čtyřicet tři národních parků, dvacet přírodních rezervací a chráněné oblasti tak zabírají asi 15 % země. Zmínila bych také Národní park *Avila*, který se rozprostírá v horské oblasti v severní části země na ploše 860 km². Nejvyšším vrcholem této oblasti je hora *Naiguatá* dosahující výšky 2 765 metrů nad mořem. Velká část tohoto parku je tvořena neobydlenou divočinou a žije tu velké množství druhů zvířat. Národní park *Laguna Tacarigua* byl zřízen, aby chránil mokřady a místní lagunu, jejíž délka dosahuje dvacet osm kilometrů a šířka pět kilometrů a úzké písčiny, které oddělují lagunu od moře. V parku žije mnoho živočichů a stejně tak je tomu i v Národním parku *Guatopo*, kde je fauna i flora velmi

¹³⁰ UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Ciudad Universitaria de Caracas* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/986/>>.

¹³¹ BRANCH, H. D. *Venezuela*. Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná. 1. české vydání. Brno: nakladatelství JOTA, s. r. o., 2005. ISBN 80-7217-361-8.

rozmanitá. Zajímavostí jsou mořské národní parky. Jedním z nich je Národní park souostroví *Los Roques*. Je tvořen asi padesáti pojmenovanými ostrovy a dalšími asi dvěma sty nepojmenovanými ostrůvky, písčiny a korálovými útesy nacházející se v mělkém průzračném moři. Největším ostrovem tohoto mořského národního parku je *El Gran Roque*, který je z celého souostroví zvláštní tím, že není tvořen korály, ale je vyvřelou skálou. Ostrovy a ostrůvky mají nádherné pláže. Také Národní park *Morrocoy* nabízí korálové ostrůvky, ale také mangrovové porosty a krásné pobřeží. Za zmínku stojí také Národní park *Mochima* s krásnými zálivy, zátokami, ostrůvky atd. Mezi další národní parky v zemi patří dále Národní park *Cerro El Copey*, Národní park *La Restinga*, Národní park *Paria*, Národní park *Yacambú*, Národní park *Terepaima* a další.¹³²

Také Ostrov Margarita je jedním z významných míst, které láká turisty svou atraktivitou, bělostnými plážemi a je často nazýván „perlou Karibiku“. Nachází se asi dvacet pět kilometrů od pobřeží Venezuely. Hlavním městem ostrova je *La Asunción* a dalšími městy na ostrově jsou například *Porlamar* a *Pampatar*. V Porlamaru lze mj. navštívit například baziliku svatého Mikuláše z Bari, která má půdorys ve tvaru kříže nebo Muzeum moderního umění Francisca Narváreze. Ve městě Pampatar, které bylo založeno v roce 1580 a patří k nejstarším městům na ostrově, se nachází například pevnost *San Carlos de Borromeo* a ve městě *La Asunción* je významná například katedrála *Nuestra Señora de La Asunción*, muzeum *Nueva Cádiz*, sluneční hodiny, koloniální most atd. Na ostrově se nachází také Národní park *El Copey*.¹³³ Na ostrově lze samozřejmě najít i další historické stavby a významná místa.

Atraktivní pro turisty jsou také mnohá z měst Venezuely. Například město Barcelona, kde jsou mj. zrestaurované koloniální budovy, ruiny kláštera *Casa Fuerte* či katedrála s pozlaceným oltářem. Ve městě s bohatou historií *Ciudad Bolívar*, které je důležité především tím, že je to největší orinocký přístav, se lze setkat s mnoha koloniálními stavbami, mnoha muzei (např. Etnografické muzeum, kde lze zhlédnout např. řemeslné umění indiánských kultur této oblasti, Muzeum geologie a hornictví), katedrálou a dalšími zajímavými památkami tohoto města. Město *Puerto Ayacucho* je častou zastávkou cestovatelů, kteří se vydali na své cesty po řece Orinoko a lze zde navštívit například Amazonské etnografické muzeum. Také třetí největší město země město *Valencia* nabízí řadu

¹³² BRANCH, H. D. *Venezuela*. Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná. 1. české vydání. Brno: nakladatelství JOTA, s. r. o., 2005. ISBN 80-7217-361-8.

¹³³ Tamtéž

památek – katedrály, muzea, významná je nejstarší dochovaná budova ve městě *Casa de la Estrella*, koloniální sídlo *Casa de los Celis* a další. V blízkosti města *San Felipe* je mimo jiných atraktivit botanická zahrada, která je údajně největší v Latinské Americe.¹³⁴

Další významné historické budovy, muzea, kostely či jiné zajímavosti se nacházejí například ve městě *Barquisimeto*, které je čtvrtým největším městem ve Venezuele, ve městě *Mérida*, jenž je sídlem druhé nejstarší univerzity v zemi nazývané *Universidad de Los Andes* nebo v druhém největším městě země v *Maracaibu*, kde za zmínku jistě stojí Maracaibské jezero, most generála Rafaela Urdanety a mnoho dalšího.¹³⁵

Venezuela, stejně jako dříve zmíněné země, má samozřejmě spoustu dalších turisticky atraktivních míst, měst a zajímavostí. Výše jsem se pokusila zmínit alespoň stručný výčet přírodních a kulturních památek země, které považuji za významné. Venezuela je díky nádherným plážím, národním parkům, kulturněhistorickým památkám, přírodním zajímavostem (např. vodopádům, stolovým horám), koloniální historii, koloniálními stavbám apod. pro turisty velmi atraktivním cílem jejich cest.

¹³⁴ BRANCH, H. D. *Venezuela*. Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná. 1. české vydání. Brno: nakladatelství JOTA, s. r. o., 2005. ISBN 80-7217-361-8.

¹³⁵ Tamtéž

5. Popis stávající situace ve vybraných rozvojových zemích

Následující kapitola se snaží poukázat na některé problémy, s kterými se tyto země a jejich obyvatelé v současnosti potýkají.

Snaží se poukázat na to, že vybrané země nejsou pouze turisticky atraktivními destinacemi pro turisty, kteří je navštěvují a vidí mnohdy pouze jednu tvář těchto zemí. Jsou nadšeni z nádherných kulturněhistorických a přírodních památek, z téměř dokonalých pláží a překrásného moře, z hotelových komplexů, které nabízejí všemožně dostupné služby atd., ale mnohdy již nevědí nic o problémech, s kterými se potýká nejen celá země, ale především obyvatelé těchto zemí.

5.1. Keňa

Za jeden z hlavních problémů této země považují problematiku slumů rozrůstajících se v oblastech okolo velkých měst.

Pro zajímavost bych zmínila, že v současné době má hlavní město Keni více než 2,5 milionu obyvatel, ale toto číslo je pravděpodobně mnohem vyšší. Údaje o počtu obyvatel hlavního města se v mnoha zdrojích výrazně liší. Údajně je ale podle některých odhadů možné, že by do roku 2020 toto město mělo mít až 15 milionů obyvatel.¹³⁶ Což by problematiku slumů ještě více prohloubilo.

Více než 70 % obyvatel z chudinských čtvrtí hlavního města země Nairobi se potýká s velmi špatnými životními podmínkami, mnohdy nemají přístup k nezávadné pitné vodě, k lékařské péči, žijí bez elektřiny, kanalizace a jakákoliv hygiena je pro ně až příliš vzdálená.¹³⁷ Lidé, kteří takto žijí, nemají přístup ke vzdělání, nemají mnohdy šanci svůj život nikterak zlepšit a vyhlídky a naděje na lepší život se jim den ode dne vzdalují. Lidé v chudinských oblastech žijí nebo spíše přežívají ze dne na den s několika kousky jídla nebo dokonce i bez jídla a bez pitné vody. Do tohoto neutěšitelného života přivádějí své děti, které se v hromadách odpadků a jiných nečistot, vystavují mnoha infekcím a nemocem, které se samozřejmě nevyhýbají ani dospělým jedincům. Žije zde velký počet jedinců, kteří trpí HIV/AIDS, malárií a jinými vážnými chorobami. Je zde velký počet nezaměstnaných osob a bují zde kriminalita a zločinnost.

¹³⁶ NAIROBI CITY COUNCIL OFFICIAL WEBSITE. *Nairobi* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://www.naibocity.org/articles/default.asp?search=living>>.

¹³⁷ FAIR, o. s., NEZISKOVÁ ORGANIZACE SPECIALIZUJÍCÍ SE NA ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI. *Chudinské čtvrti v Keni* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://fairngo.wordpress.com/nase-temata/slumy-v-keni/>>.

Mezi největší slumy v Keni patří Kibera, která se rozkládá na okraji hlavního města a je zároveň jedním z největších slumů v Africe. Na ploše 2,5 km² žije v neutěšitelných podmínkách v plechových „domcích“, jenž jsou zde většinou postaveny nelegálně, okolo jednoho milionu obyvatel. Další slumovou oblastí v hlavním městě je Dandora, uprostřed které se nalézá hlavní skládka hlavního města, což je důsledkem mnoha chorob, kterými trpí obyvatelé místního slumu. Dalšími slumy v okolí hlavního města jsou Korogocho, Mathare, Buruburu a další. Nepřehlédnutelné jsou také chudinské čtvrti ve městě Mombasa a v Kisumu.¹³⁸

Počet obyvatel slumů neustále roste a chudinské čtvrti se tak dále rozrůstají. S tímto také souvisí počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby, který je v Keni až alarmující.

Lidé stále přicházejí z venkovských oblastí do měst, kde na ně čeká krutá realita a jejich vidina lepší budoucnosti, za kterou do měst přicházejí, během několika chvil zmizí a nastává pro ně boj o přežití.

S problematikou slumů také úzce souvisí problematika dětí ulice, jejichž počet den za dnem stoupá. Podle odhadů v hlavním městě žije přibližně šedesát tisíc těchto dětí.¹³⁹ Tyto děti jsou často zapojeny do kriminálních činností, gangů a jiných zločinů jako je například i drogová problematika či prostituce.

Za další významný problém této země, o kterém běžný návštěvník či turista možná ani netuší, že je dodnes prováděn, považují stále přetrvávající a praktikující zvyk, který je dosud dodržován především na keňském venkově u některých afrických kmenů a tím je ženská obřízka – obřad, kdy se údajně z dívky stává žena. Tato krutá tradice, při níž mnoho žen prožívá hrozná muka se zatím z Keni nepodařilo vymýtit a já toto považuji za poměrně velký problém části keňské společnosti, jenž se zatím nedokázala odprostit od tohoto podle mého názoru poněkud barbarského zvyku a dál je pokračováno v tomto hrůzném a pro ženy velmi bolestném konání. V Keni je obřezaná žena „symbolem“ věrnosti a oddanosti určitému muži a ženská obřízka je zde bohužel brána jako něco, co je součástí „běžného“ života většiny keňských žen a odmítnutí se obřezat znamená pro ženu v těchto oblastech postavení mimo společnost. Tuto tradice, jenž se provádí již po několik generací, je velmi obtížné z keňské

¹³⁸ FAIR, o. s., NEZISKOVÁ ORGANIZACE SPECIALIZUJÍCÍ SE NA ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI. *Chudinské čtvrti v Keni* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://fairngo.wordpress.com/nase-temata/slumy-v-keni/>>.

¹³⁹ FAIR, o. s., NEZISKOVÁ ORGANIZACE SPECIALIZUJÍCÍ SE NA ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI. *Děti ulice v Keni* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://fairngo.wordpress.com/nase-temata/deti-ulice/>>.

společností vymýtít, i přestože je na tuto k ženám velmi krutou tradici poukazováno v mnoha mezinárodních kampaních.

Podle odhadů Světové zdravotnické organizace je ročně obřezáno přes dva miliony žen a dívek a Keňa patří mezi třicet afrických zemí, kde je ženská obřízka dosud prováděna, i přestože je oficiálně zakázána.¹⁴⁰ S ženskou obřízkou je spojeno nejen psychické utrpení ženy, ale také řada zdravotních rizik jako jsou infekce, velká pravděpodobnost přenosu viru HIV/AIDS (jenž se v Keni také řadí mezi hlavní problémy, žije zde velký počet lidí trpících HIV/AIDS), krvácení, velké bolesti způsobené nejen při samotném zákroku, ale ženu provází i následně při pohlavním styku či při porodu, kdy může dojít k řadě dalším komplikacím právě v důsledku obřízky.

Mezi další problém, s kterým se země potýká, patří nízká gramotnost, která jak jsem již zmiňovala dříve dosahuje v zemi 85,1 % u celkové populace.¹⁴¹ Nízká gramotnost a s tím spojený nedostatečný přístup ke vzdělání je příčinou nekvalifikované pracovní síly v zemi, nevzdělaní obyvatelé mají pak omezené možnosti při výběru práce a tím také malé šance na větší výdělků a lepší uplatnění v životě. Také možnost popřípadě se dále vzdělávat, například navštěvovat různé kurzy apod., což by umožnilo lidem možnost lepšího uplatnění na trhu práce a zvýšilo šanci na získání dobře placeného zaměstnání, v Keni zatím není běžná. Negramotní lidé nebo lidé s nedostatečným vzděláním často vykonávají práce, které jsou velmi špatně placené, nebo se zabývají trestnou činností, nelegálními obchody atd. S tím souvisí také problém vysokého počtu nezaměstnaných v zemi, z nichž někteří pak jsou ochotní vzít téměř jakoukoliv práci.

Jedním z neméně významných problémů je také korupce, která je v této africké zemi téměř všudypřítomná.

Uvádí se, že údajně průměrný keňský občan zaplatí až šestnáct úplatků za měsíc.¹⁴² Vysoká korupce samozřejmě nepřispívá k dobrému obrazu země a odrazuje mnoho investorů,

¹⁴⁰ KOKTEJL. *Keňské dívky podrobené obřízce* [online]. © neueden, poslední aktualizace: 2. 9. 2005 [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <http://www.czech-press.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1524&catid=3:kultura&Itemid=4>.

¹⁴¹ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neueden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

¹⁴² MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Keňa* [online]. © neueden, poslední aktualizace: neuedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/kena/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html>.

kteří by chtěli investovat do některé z oblastí v zemi a samozřejmě velmi obtěžuje téměř každého občana v Keni, který tak musí ze svých příjmů vydávat částky na úplatky.

I do dnešních dnů také ještě doznívají problémy, které se odehrály po zatím posledních prezidentských volbách v zemi ke konci roku 2007. Ačkoliv je nyní politická situace poměrně uklidněná, přesto zde stále hrozí obnovení zejména etnických konfliktů a násilností, které se v zemi odehrály na přelomu roku 2007 a 2008 v důsledku nejasností ohledně prezidentských voleb, kdy nebylo jasně prokázáno, kdo z kandidátů se stal vítězem těchto voleb, zda dosavadní prezident Mwai Kibaki nebo jeho protikandidát Rail Odinga z opozice, jenž označila volby za zmanipulované.¹⁴³ V současné době je prezidentem Keni Mwai Kibaki a zemi by měly čekat další prezidentské volby v termínu, který ještě není stanoven a jenž by měly pravděpodobně již splňovat všechny normy, které jsou zapotřebí k provedení spravedlivých a demokratických voleb.

Etnické konflikty se podle mého názoru tak mohou kdykoliv znovu objevit a ještě více prohloubit, než tomu bylo těsně po prezidentských volbách.

Mezi další problémy, s kterými se tato africká země musí vyrovnávat a jenž se dotýkají mnoha občanů této africké země se dále řadí například podvýživa – v Keni je v některých oblastech až čtvrtina ze všech dětí podvyživená, více než půl milionu lidí v suchem zasažených oblastech potřebují nouzové dodávky vody, okolo deseti až třiceti tisíc dětí se věnuje prostituci, mnoho dětí utíká z domovů před domácím násilím, ne všechny děti mají šanci být očkovány proti nebezpečným nemocem atd.¹⁴⁴

Problémem i nadále zůstává potravinová situace v zemi. Začátek roku 2010 již přinesl mírné zlepšení v této oblasti, nicméně předchozí období sucha zanechala v zemi velké škody na místní úrodě a proces obnovy je zatím nedostatečný a pomalý. Podle odhadů potřebuje v Keni asi 1,6 milionu obyvatel stále potravinovou pomoc. Obyvatele také trápí poměrně vysoké ceny potravin.¹⁴⁵

Výše zmíněný výčet problémů této země není zcela jistě konečný, ale pokusila jsem se zmínit a vystihnout alespoň některé z hlavních problémů Keni, které považuji za podstatné.

¹⁴³ OSN. *Keňa: Zastavme spirálu násilí* [online]. © 2005, poslední aktualizace: 14. 2. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=1371>>.

¹⁴⁴ UNICEF. *Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 11. 9. 2006 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/kenya_2621.html>.

¹⁴⁵ WORLD FOOD PROGRAMME. *Kenya* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/node/3497>>.

5.2. Egypt

Také tato severoafrická země trpí řadou problémů.

Egypt se potýká například s tím, že až 42 % venkovských domácností nemá dostatečný přístup k hygienickým a zdravotnickým zařízením. V zemi je zapotřebí zřídit a zdokonalit potřebné služby na ochranu dětí před násilím, zneužíváním a zanedbáváním. A také problematika HIV/AIDS není v zemi jednoznačně bezproblémová. Ačkoliv počet lidí v zemi s HIV/AIDS nedosahuje tak vysokých hodnot jako například v již zmiňované Keni, měl by Egypt vytvořit národní strategii, jenž by se problematikou a prevencí v této oblasti zabývala.¹⁴⁶

Bohužel i v této zemi se mezi problémy řadí rituál zvaný ženská obřízka, kdy na základě rozhodnutí rodiny, dívky postupují tento hrůzný zákrok. Jak jsem také již zmiňovala v předešlé kapitole, je ženská obřízka pro dívky a ženy velice bolestivým a životu nebezpečným rituálem, kdy dochází k psychickým traumatům, k mnoha zdravotním rizikům, ke zmrzačení ženských pohlavních orgánů, nejsou dodržovány hygienické zásady, takže dochází k mnoha infekcím i k ohrožení na životě mnoha žen a dívek, jenž jsou donuceny tento hrůzostrašný akt podstoupit. Ženskou obřízku zpravidla nevykonává lékař, takže riziko úmrtí či jiná nebezpečí např. infekce atd. jsou při tomto činu velmi vysoká. Ženy také v důsledku konání ženské obřízky mají trvalé bolesti po celý život a nebo také umírají na následky vykrvácení.¹⁴⁷

Dříve egyptský zákon dovoľoval vykonání obřízky ze zdravotních důvodů, což bylo mnohdy velmi zneužíváno, a proto již Egyptské ministerstvo zdravotnictví zavedlo trvalý a úplný zákaz ženské obřízky, která je nyní považována za jednu z forem násilí páchaného na ženách.¹⁴⁸

Ovšem ozvaly se i hlasy zejména místních šejků zastávající tradiční názor, že ženská obřízka poukazuje na neposkvrněnost dívek, aby rodiny ustanovení vlády ignorovaly a pokračovaly v tradičním obřezávání žen a dívek.¹⁴⁹

¹⁴⁶ UNICEF. *Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 12. 6. 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.unicef.org/infobycountry/egypt.html>>.

¹⁴⁷ ŽENY A MÉDIA. *Egypt zakázal ženskou obřízku* [online]. © 2005-2009, poslední aktualizace: 30. 6. 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.zenyamedia.estranky.cz/clanky/zeny-a-islam/egypt-zakazal-zenskou-obrizku>>.

¹⁴⁸ Tamtéž

¹⁴⁹ TÝDEN.CZ. *Šejkům se nelíbí zákaz ženské obřízky* [online]. © 2006, poslední aktualizace: duben 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/sejkum-se-nelibi-zakaz-zenske-obrizky_15286.html>.

I přestože je v boji za zákaz ženské obřízky již zapojeno mnoho vlád a mezinárodních organizací, je opravdu velmi těžké tento po mnoho let dodržovaný rituál ze země a tradičních společností vymýtit.

Dalším problémem v zemi je také značně nízká gramotnost, která u egyptské populace dosahuje již zmíněných 71,4 %. Také je značný rozdíl mezi gramotností žen a mužů.¹⁵⁰ Jelikož muži dosahují vyššího stupně gramotnosti, je zde patrné, že ženy se dostávají ke vzdělání mnohem méně a obtížněji než muži. Tato nerovnost také poukazuje na nerovné postavení žen a mužů právě v oblasti vzdělávání, které je pro život velmi důležité. Negramotní obyvatelé mají poté mizivou šanci získat dobré zaměstnání a lepší postavení ve společnosti a v životě.

Dalším problémem, který zemi trápí, je chudoba. Přes čtrnáct milionů obyvatel Egypta žije pod hranicí chudoby tzv. za méně než jeden americký dolar na den. V některých oblastech země například v pouštních oblastech Sinajského poloostrova, Horního Egypta nebo v oblasti Rudého moře se Egypt stále potýká s podvýživou a nedostatkem potravin pro místní obyvatele.¹⁵¹

Také Egypt trápí chudinské čtvrti a slumy zejména pak v okolí hlavního města. V Egyptě se do pojmu slum řadí chátrající obydlí či také obydlí, jenž jsou postavena v rozporu s právními předpisy. Druhou tzv. kategorií řadící se mezi slumy jsou tzv. neformální osady, které zpravidla nemají základní nezbytnou infrastrukturu jako je například kanalizace, zdravotnická zařízení, dlážděné silnice a další. Vláda se problematiku slumů snaží doposud řešit například tím, že vytváří nové strategie například přístup k městským pozemkům a infrastrukturu a další. Tyto nové strategie by měly zabránit v růstu dalších slumů v okolí měst.¹⁵²

Egypt se také mj. potýká s bojem proti pašování zbraní do pásma Gazy. Začátkem tohoto roku došlo k výstavbě kotviště, kde by měly hlídkovat lodě, které by měly ochránit

¹⁵⁰ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

¹⁵¹ WORLD FOOD PROGRAMME. *Egypt* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/countries/egypt>>.

¹⁵² UN-HABITAT. *Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.unhabitat.org/content.asp?cid=7121&catid=192&typeid=13&subMenuId=0>>.

hranici před pašeráky zbraní po moři a pašování zbraní do této oblasti po souši by měla zabránit vybudovaná zeď, kterou tak Egypt chce narušit podzemní tunely, jenž mají pašeráci vybudovány pod zemí. Egypt společně s Izraelem blokuje oblast pásma Gazy již od roku 2007, kdy došlo k tomu, že se k moci na tomto území dostalo hnutí Hamas.¹⁵³ Toto hnutí je považováno mnoha státy za teroristickou organizaci a zůstává otázkou, zda se Egypt v budoucnosti nebude muset vypořádávat s některým z teroristických útoků ze strany tohoto hnutí v důsledku toho, že narušilo pašování zbraní a možná další aktivity této organizace. Toto by totiž mělo vliv na bezpečnostní situaci v zemi a ohrozilo by to jistě i samotné občany, kteří by se mohli stát oběťmi potenciálních útoků tohoto hnutí.

Výše uvedený „seznam“ problémů by mohl pokračovat výčtem dalších a dalších, s kterými se země potýká. Já jsem se v této práci pokusila zmínit alespoň některé aktuální a významné problémy, s kterými se země potýká a které jsem považovala za důležité v mé práci zmínit.

¹⁵³ ČTK. *Egypt se snaží uzavřít hranici s pásmem Gazy i na moři*[online]. © 2010, poslední aktualizace: 14. 1. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z: <http://www.ceskenoviny.cz/tema/zpravy/tisk-pocet-viz-vydavanych-v4-postsovetskym-zemim-klesl-o-polovinu/376304&id_seznam=4888?id=420882&id_seznam=4888>.

5.3. Srí Lanka

I tato země má řadu problémů.

Jako první bych v této kapitole zmínila, že na konci prosince v roce 2004 byla země, především její východní a jižní pobřeží, zasažena ničivou vlnou tsunami, která si vyžádala 37 500 mrtvých obyvatel (některé zdroje uvádějí až 50 tisíc mrtvých) této země a z přibližně 443 tisíc obyvatel se stali z hodiny na hodinu lidé bez domova. Nejen v důsledku vlny tsunami, ale také vlivem etnického konfliktu v zemi, opustilo své domovy na 700 tisíc obyvatel a velká většina z nich se potýká s chudobou a nouzí.¹⁵⁴

Přestože od ničivého zásahu vlny tsunami uplynulo téměř šest let, země se v některých oblastech stále potýká s jejími důsledky. Tak například v oblastech, kde byly postaveny nové domy pro obyvatele, jenž přišli o své domovy a které se nacházejí v blízkosti stávajících komunit, panuje napětí a sociální nerovnost vlivem toho, že stávající komunity nežijí právě v dobrých životních podmínkách.¹⁵⁵ Některé následky po vlně tsunami je také možno dosud spatřit v oblasti infrastruktury a služeb.

Ovšem je velmi pravděpodobné, že následky po této události si nadále nesou i lidé, jenž byli svědky této katastrofy, která jim vzala jejich rodiny, blízké, domovy a obživu. U některých osob může přetrvávat psychické trauma stejně jako neustálé obavy, že by se tato událost mohla kdykoliv znovu opakovat.

Dalším problémem, kterému země nyní čelí, je obnova země po skončené občanské válce, která skončila v květnu v roce 2009 a která trvala neuvěřitelných dvacet šest let.

Boje začaly v roce 1983, kdy začala nevraživost mezi Tamily a Sinhálci nabírat směr plný násilností a ukrutných činů. A tak začala válka mezi srílanskou vládou a povstaleckým hnutím nazvaným Tygři osvobození tamilského Ílamu.¹⁵⁶ A nyní stojí Srí Lanka před mnoha výzvami, jak opět obnovit válkou zničenou zemi a pomoci místním obyvatelům navrátit se k jejich životům.

Tento dlouhý konflikt na Srí Lance má za následek přes 80 tisíc lidských životů, přes 200 tisíc válečných uprchlíků, budování uprchlických táborů, poničenou infrastrukturu

¹⁵⁴ ŠLACHTA, M. *Ohniska napětí ve světě*. 1. vydání. Praha: Kartografie Praha, a. s., a nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.

¹⁵⁵ ADRA. *Srí Lanka* [online]. © 2007, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-18]. Dostupné z: <<http://www.adra.cz/adra/cz/projekty/zahranicni-projekty/rozvojove/sri-lanka.html?gpsize=9&gpage=1>>.

¹⁵⁶ BELL-FIALKOFF, A. *Etnické čistky*. Z anglického originálu přeložil Viktor Faktor. 1. české vydání. Praha: nakladatelství Práh, 2003. ISBN 80-7252-070-9.

a mnoho dalšího.¹⁵⁷ Necelý rok po ukončení války však stále ještě nejsou všichni uprchlici z uprchlických táborů propuštěni. Několik desítek tisíc uprchlíků je stále zadržováno vládou v uprchlickém táboře, kde nejsou životní podmínky nikterak dobré a jenž je ohraničen ostnatým drátem, v blízkosti města Vavunijáva. Do těchto míst, které hlídá armáda, je možné se dostat pouze s propustkou. Tito lidé jsou dosud oběťmi již skončené války. Vláda tyto uprchlíky doslova „vězni“ a to s odůvodněním, že chce prověřit, zda se mezi zadržovanými neukrývá žádný z povstalců patřící k povstaleckému hnutí a také s odůvodněním, že se tito lidé nemohou vrátit do oblastí, které jsou v současné době dosud zaminovány. Mnoho organizací však poukazuje na to, aby zadržované osoby byly propuštěny z tohoto tábora co nejdříve, jelikož se jedná již pouze o obyčejné občany země.¹⁵⁸ Kdy dojde k propuštění posledních civilních osob z tohoto uprchlického tábora, zůstává tedy dosud nezodpovězenou otázkou.

Průzkumy dále ukazují, že začátkem roku 2009 se země dále potýkala s tím, že 20 % domácností v zemi nemělo dostatek potravin a okolo 40 % dětí ve věku do pěti let, které pobývaly v dřívějších oblastech konfliktu bylo podvyživených. V celé zemi je asi 1,2 milionu lidí, kteří potřebují potravinovou pomoc, podporu v oblasti obnovení jejich živobytí v důsledku ukončeného válečného konfliktu ale také vlivem vysokých cen potravin v zemi.¹⁵⁹

Země také stojí před výzvou, aby se zde podařilo úspěšné znovu začlenění dětí, které se během válečného konfliktu staly dětskými vojáky, do společnosti, aby došlo ke zlepšení zdravotní péče a byla zajištěna dostatečná výživa pro ženy a děti. S těmito aktivitami pomáhá v zemi organizace UNICEF (Dětský fond Organizace spojených národů).¹⁶⁰

Dalším pozůstatkem války a problémem, kterému Srí Lanka čelí jsou miny. Stovky tisíc obyvatel se nemohou vrátit do svých domovů, jelikož v jejich bezpečném návratu jim brání přítomnost min a nevybuchlé munice, které se nacházejí na poměrně velkých plochách válkou dotčené země. Odstranění těchto následků bude mimořádně obtížné. A tak začátkem

¹⁵⁷ ČLOVĚK V TÍSNI. *Srí Lanka* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-02-24]. Dostupné z: <<http://www.clovekvtsni.cz/index2.php?parent=306&sid=114&id=313>>.

¹⁵⁸ PAVELKA, J. *Srí Lanka probuzená země* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-02-24]. Dostupné z: <<http://www.clovekvtsni.cz/index2.php?id=313&idArt=1287>>.

¹⁵⁹ WORLD FOOD PROGRAMME. *Srí Lanka* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/countries/sri-lanka>>.

¹⁶⁰ UNICEF. *Srí Lanka* [online]. © neuvědlen, poslední aktualizace: 12. 5. 2005 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/sri_lanka_background.html>.

listopadu minulého roku bylo v oblasti severní části země okolo 190 tisíc vnitřně vysídlených osob.¹⁶¹

Otázkou zůstává, kdy bude opět zcela obnovena důvěra mezi místními etnickými skupinami zejména tedy mezi Tamily a Sinhálci a kdy dojde k úplnému odstranění všech poválečných problémů a země bude zcela obnovena po dlouhých letech jejího ničení a devastování. A také kdy budou spravedlivě potrestáni ti, jenž se během válečného konfliktu v zemi dopouštěli hrůzných činů, kterými trpělo především civilní obyvatelstvo.

Výše jsem se snažila zmínit především nejaktuálnější problémy této země, které jsem během zpracování mé práce považovala za nejdůležitější.

¹⁶¹ MINES ADVISORY GROUP. *Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: říjen 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.maginternational.org/srilanka>>.

5.4. Venezuela

I tato jihoamerická země má své specifické malé i velké problémy.

Až 21 % venezuelských dětí, které jsou mladší pěti let, trpí určitým stupněm podvyživenosti. V zemi se také poměrně často objevuje domácí násilí a zneužívání, které postihuje nejvíce ženy a děti. Dochází zde k diskriminaci v oblasti vzdělávání, kdy některé děti nemají rovnocenný přístup ke vzdělání. Především se jedná o domorodé děti a děti, které mají africký původ. Dochází ke zvýšení počtu osob, které onemocněly HIV/AIDS. K tomuto nárůstu dochází především mezi lidmi ve věku 15-25 let a nárůst je pozorován zejména mezi ženami. Až tisíce dětí nejsou oficiálně zaregistrovány při svém narození, což má pro ně v budoucnosti negativní dopady.¹⁶² Například tyto děti mají problém v budoucnu získat rodný list popřípadě jiné doklady, které by vypovídaly o jejich totožnosti, získat legální zaměstnání, možnost účastnit se voleb atd.

Zemi trápí také poměrně vysoký počet chudých obyvatel. Pod hranicí chudoby žije ve Venezuele 37,9 % obyvatel.¹⁶³ A ani Venezuele se nevyhnula problematika slumů. Obrovské slumy se ve Venezuele nachází například okolo hlavního města Caracasu, kde se v kopcích rozkládá velké množství těchto chudinských čtvrtí. Tuto problematiku řeší současný prezident země Hugo Chávez tak, že se snaží do těchto oblastí investovat – poskytuje místním lidem například levné jídlo, bezplatnou zdravotní péči a další sociální služby a výhody.¹⁶⁴ Těmito „dary“ pro chudé obyvatelstvo se však především snaží získat a udržet si podporu nejchudších vrstev v zemi.

Do problémové oblasti této země bych zařadila i současnou politickou situaci. Nebudu se zde pouštět do podrobné politické analýzy venezuelské politiky, což by jistě vydalo na několik stran, ale pokusím se poukázat na některé nepřehlédnutelné kroky, které současný prezident již uskutečnil nebo je teprve uskutečnit hodlá a které mě při zpracování této práce zaujaly a které považuji pro tuto zemi a její obyvatele za významné.

¹⁶² UNICEF. *Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 31. 10. 2006 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/venezuela_27098.html>.

¹⁶³ CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

¹⁶⁴ FREISLER, E. *Nekrvavý diktátor?* [online]. © 2006-2010, poslední aktualizace: 2. 3. 2007 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://www.lideazeme.cz/clanek/nekrvavy-diktator>>.

Jako první bych zmínila to, že Venezuela usiluje o vlastní jaderný program a zároveň také podpořila jaderný program Íránu, s nímž také prohlubuje vzájemné vztahy.¹⁶⁵ Výstavba jaderné elektrárny je finančně a technologicky velmi náročná nehledě na to, že v souvislosti s jadernými elektrárnami je často zmiňována bezpečnost provozu těchto zařízení a také světová bezpečnost či ukládání jaderného odpadu. V neposlední řadě je však jaderný program diskutován také v souvislosti se zneužitím k vojenským či teroristickým činům.¹⁶⁶ Zůstává otázkou, zda Venezuela opravdu svůj jaderný program v budoucnu někdy nakonec uskuteční. Vzhledem k finanční a technologické náročnosti by se vláda podle mého názoru měla soustředit především na jiné a důležitější oblasti, které by v zemi potřebovaly finanční podporu a rozvoj a nerozdmýchávat tak další mezinárodní diskuze a především neohrožovat světovou i vlastní bezpečnost, jelikož provoz jaderných elektráren je velmi náročný.

Venezuela v několika posledních letech prošla velkými politickými, sociálními i hospodářskými změnami. Současný prezident země Hugo Chávez provádí rozsáhlé reformy, mění Ústavu země, provádí v zemi znárodnování nejen v oblasti průmyslových odvětví ale i v dalších oblastech. Jak jsem již zmínila výše prezident se zaměřuje především na programy, které jsou zaměřeny na chudou vrstvu obyvatel. Ačkoliv prezident dosáhl určitého snížení chudoby v zemi, je tento fakt stále závislý na hospodářském růstu, který pokud není konstantní, tak v jeho důsledku kolísá také počet obyvatel žijících v chudobě. Venezuelská společnost je díky současnému prezidentovi a jeho vládnutí v zemi silně polarizovaná. Jak jsem již zmínila – chudé vrstvy obyvatel ho podporují a naopak vyšší a střední vrstva obyvatelstva se obává, že by prezident mohl v zemi zavést autoritářský režim vládnutí podobný tomu, který panuje na Kubě, s kterou prezident udržuje velice přátelské vztahy.¹⁶⁷

I přestože během svého vládnoucího období současný prezident čelil například několika protestům, stávkám a kritice ze strany opozice stále se drží u moci.

¹⁶⁵ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/venezuela/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

¹⁶⁶ INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ „ČESKO PROTI CHUDOBĚ - informace, fakta a čísla z rozvojového světa“. BERÁNEK, J. – *Klimatické změny: dopady a rizika v chudých zemích* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <<http://www.ceskoprotichudobe.cz/?id=40-ke-stazeni>>.

¹⁶⁷ THE WORLD BANK. *Venezuela Country Brief* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedená [cit. 2010-04-30]. Dostupné z: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/LACEXT/VENEZUELAEXTN/0,,contentMDK:20214769~pagePK:141137~piPK:141127~theSitePK:331767,00.html>>.

Určitým problémem v zemi je také její závislost na cenách ropy na světových trzích. V současné době vláda v zemi pokračuje ve znárodnování majetku v dalších odvětvích.¹⁶⁸

Negativním jevem v zemi je také vysoká kriminalita a rostoucí počet ozbrojených přepadení. V hlavním městě země především ve slumových oblastech není výjimkou páchaní závažné trestné činnosti i během dne.¹⁶⁹

Dalším problémem země je nebezpečí kriminality a drog, kterému ve Venezuele čelí především děti z chudinských oblastí. V této oblasti stojí za zmínku, že v zemi existuje program, který se snaží v této oblasti dětem pomoci a najít z jejich nešťastných situací východisko v podobě sociálního programu nazývaného *El Sistema*, přesněji pak - Státní nadace pro národní systém mládeže a dětských orchestrů Venezuely, který se zabývá hudebním vzděláním, které vyplňuje volný čas dětí a umožňuje jim objevit jejich možnosti, talent a má kladný vliv na jejich životy.¹⁷⁰

Problémem i nadále zůstává v zemi vysoká korupce a byrokracie. K těmto dvěma negativním faktorům se také bohužel řadí i nízká transparentnost, kterou je možné v zemi pociťovat při získávání zakázek ze strany státu.¹⁷¹

Toto samozřejmě není konečný seznam problémů, které se v zemi vyskytují. Snažila jsem se ale v této kapitole uvést ty problémy, které jsem považovala při zpracování mé práce za významné zmínit v souvislosti s touto jihoamerickou zemí.

¹⁶⁸ THE WORLD BANK. *Venezuela Country Brief* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-04-30]. Dostupné z:

<<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/LACEXT/VENEZUELAEXTN/0,,contentMDK:20214769~pagePK:141137~piPK:141127~theSitePK:331767,00.html>>.

¹⁶⁹ VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V CARACASU. *Venezuela* [online]. © neuvědnen, poslední aktualizace: 4. 11. 2005 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z:

<http://www.mzv.cz/caracas/cz/viza_a_konzularni_informace/informace_pro_turisty/venezuela.html>.

¹⁷⁰ GOBIERNO BOLIVARIANO DE VENEZUELA. E. *El Sistema* [online]. © neuvědnen, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-04-30]. Dostupné z: <<http://fesnojiv.gob.ve/en/mission-and-vision/288-filosofia.html>>.

¹⁷¹ MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Venezuela* [online]. © neuvědnen, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/venezuela/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

6. SWOT analýza

V následující kapitole jsem se na základě informací, znalostí a dat, které jsem během zpracování diplomové práce získala z mnoha zdrojů, pokusila sestavit SWOT analýzy vybraných zemí.

Jednotlivé SWOT analýzy tedy obsahují silné stránky, slabé stránky, příležitosti a ohrožení, které vystihují jednotlivé země Keňu, Egypt, Venezuelu a Srí Lanku.

Pozn.: SWOT = S – strengths (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O - opportunities (příležitosti), T – threats (hrozby).

6.1. Keňa

Silné stránky	- hospodářsky nejvyspělejší země východoafrického regionu
	- kulturní bohatství země
	- hodnotná přírodní území s významnou faunou i florou (národní parky,...)
	- dobrý potenciál země pro další rozvíjení cestovního ruchu a s tím spojené nezanedbatelné finanční příjmy z oblasti cestovního ruchu pro stát
	- dobrá úroveň v oblasti ochrany přírody, velké množství chráněných oblastí
	- přirozené prostředí pro zvířata (atraktivní prostředí pro turisty, safari pro turisty)
	- dobrá strategická dopravní poloha země
	- úspěšná „kampaň“ proti pytláctví vzácných zvířat v zemi

Slabé stránky	- nerovné postavení žen ve společnosti
	- špatný stav infrastruktury a na některých místech i její neexistence
	- vysoká nezaměstnanost (dosahuje až 40 %)
	- vysoký počet obyvatelstva žijící pod hranicí chudoby (toto číslo dosahuje až 50 %)
	- vysoká míra korupce, nedostatečné uplatňování právního systému v zemi
	- výpadky při dodávkách elektrické energie
	- slumy (neexistence kanalizace, nedostupnost zdravotní péče atd.)
	- vysoká kriminalita (především v chudinských oblastech)
	- ženská obřízka (jedna z tradic některých kmenů v Keni, kterou se zatím i přes osvětu nedaří vymýtit)
	- vysoký počet obyvatel trpících virem HIV/AIDS ale také jinými onemocněními například malárií, zdravotní rizika
	- nelegální lov (zejména slonů afrických a nosorožců dvourohých ale také dalších druhů zvířat)
- poměrně nízká gramotnost obyvatelstva (pouze 85,1 % obyvatel Keni je gramotných), nekvalifikovaná pracovní síla	

Příležitosti	- snaha přilákat do země zahraniční investory
	- obrovský a dosud úplně nevyužitý potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (národní parky, rezervace, safari, tradiční způsob života afrických kmenů atd.)
	- vznik nových pracovních míst například v oblasti nově vzniklých služeb pro turisty nebo díky přicházejícím zahraničním investorům do země
	- větší investice do vzdělání obyvatelstva by mohly mít za následek kvalifikovanější pracovní sílu
	- vlivem působení keňských vládních sil by mohlo dojít k dosažení úplného vymýcení pytláků, kteří nelegálně zabíjejí i v národních parcích například slony a jiná vzácná zvířata
	- investování do problematiky a prevence v oblasti HIV/AIDS by mohlo vést ke snížení počtu lidí trpících HIV/AIDS

Hrozby	- přírodní katastrofa (například velká sucha, která budou mít za následek opakující se malou úrodu, potravinovou krizi, hladomor atd.)
	- ovládnutí keňského trhu pouze čínskými dodavateli s jejich výrobky a službami
	- politická a ekonomická nestabilita
	- pirátské útoky ze strany somálských pirátů v pobřežních vodách Keni (to může mít negativní vliv na přístav v Mombase i ekonomiku celé země)
	- etnické konflikty, násilnosti, občanská válka
	- nedostatek financí v zemi
	- nárůst terorismu v zemi, zhoršení bezpečnostní situace
	- vysoká míra korupce v zemi může odradit potenciální investory

6.2. Egypt

Silné stránky	- výhodná geografická poloha země
	- dobrá úroveň poskytovaných turistických služeb
	- zásoby nerostných surovin
	- možnost sklizení úrody vícekrát do roka
	- dobré lokalizační předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu (pobřeží Středozemního moře, bohatá historie země, významné kulturněhistorické památky, památky starověkých kultur,...)
	- podpora ze strany vlády rozvíjet cestovní ruch a zajistit stabilní bezpečnostní situaci v zemi
	- provoz Suezského průplavu přináší zemi nemalé příjmy, významné mezinárodní letiště v Káhiře

Slabé stránky	- počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby je stále vysoký (okolo 20 % obyvatel)
	- vysoký počet dopravních nehod na egyptských silnicích
	- napjaté vztahy mezi muslimy a křesťany v zemi
	- neodkrytá minová pole z období dřívějších válek a jejich nedostatečné označení (zejména v oblastech Sinajského poloostrova)
	- nízká gramotnost obyvatelstva, pouze 71,4 % obyvatel Egypta je gramotných (velký rozdíl v gramotnosti mezi muži a ženami)
	- zvyšující se vliv islámského fundamentalismu, náboženské konflikty
	- slumy v okolí hlavního města
	- teroristické skupiny na území Egypta
	- pašování zbraní (zejména do oblasti pásma Gazy)

Příležitosti	- rozvoj nových průmyslových odvětví
	- významná destinace, kde se uskutečňují mezinárodní jednání – zvýšení propagace země
	- zvyšování kvality dopravní infrastruktury, realizace dálničních projektů, vznik tzv. pobřežní dálnice
	- investice do vzdělání obyvatelstva, vyšší vzdělanost, kvalifikovanější pracovní síla
	- uskutečňování ekonomických reforem
	- efektivní systém zavlažování umožňuje téměř celoroční sklizeň úrody

Hrozby	- vyostření vztahů s okolními státy, konflikty především v hraniční oblasti s palestinským pásmem Gaza
	- teroristické útoky (například na turistická střediska)
	- nedostatek potravin, potravinová krize
	- zvýšení hladiny podzemních vod může ohrozit některé velmi významné egyptské památky
	- snížení počtu lodí, které proplují Suezským průplavem (možný důvod: narůstající útoky ze strany somálských pirátů, následek nižší zisk z tranzitních poplatků)
	- prudký nárůst islámského fundamentalismu
	- politická nestabilita v zemi
	- přírodní katastrofy (záplavy, sucha,...)
- nejistá bezpečnostní situace v zemi	

6.3. Srí Lanka

Silné stránky	- významný světový exportér čaje
	- vhodné podnebí umožňující v oblasti zemědělství minimálně dvě sklizně úrody ročně
	- vysoká gramotnost obyvatelstva
	- množství kulturněhistorických památek v zemi
	- zajímavá příroda země (korálové útesy a další přírodní atraktivity v zemi)
	- strategicky výhodná poloha země

Slabé stránky	- velký počet přesídlených obyvatel především důsledkem válečného konfliktu v zemi
	- porušování lidských práv v zemi (zejména u Tamilů)
	- nedostatečný přístup k nezávadné pitné vodě pro všechny obyvatele země
	- velký počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby (až 23 % obyvatelstva)
	- nízká kvalita dopravní sítě v zemi
	- doznívání etnického konfliktu v zemi
	- následky po vlně tsunami z roku 2004 jsou v některých oblastech země patrné do dnešních dnů
	- nevybuchlé náslapné miny především v oblastech, které byly nejvíce postiženy válkou, jedná se zejména o severní a východní část země

Příležitosti	- vzdělané obyvatelstvo, kvalifikovaná pracovní síla – dobrý předpoklad pro ekonomický růst země
	- ukončení vojenského konfliktu by mohlo vést k většímu ekonomickému růstu země
	- země má jeden z nejotevřenějších trhů v jihovýchodní Asii
	- znovu obnovení rybářského průmyslu
	- uskutečnění ekonomických reforem, stavba nových silnic, zlepšení kvality poskytovaných služeb by mohlo vést ke zvýšení hospodářskému růstu země
	- přímé zahraniční investice by mohly napomoci k obnově země po vojenském konfliktu
	- podpora soukromého sektoru ze strany vlády

Hrozby	- nebezpečí ztráty na životech místních obyvatel, ale i příjíždějících turistů v důsledku neoznačených minových oblastí
	- bude-li pokračovat porušování lidských práv v zemi, dojde ke zhoršení vztahů s některými státy světa (např. se státy EU)
	- politická nestabilita země
	- přírodní katastrofa (například znovuopakující se vlna tsunami, dlouhotrvající sucha, záplavy aj.)
	- nebezpečí teroristických útoků, teroristické organizace
	- znovuobnovení etnického konfliktu v zemi, občanská válka
	- zhoršení bezpečnostní situace v zemi

6.4 Venezuela

Silné stránky	- poměrně ekonomicky silná země
	- velké zásoby nerostných surovin (především ropa a zemní plyn, železná ruda a další)
	- poměrně vysoké procento gramotných obyvatel (93 % obyvatel země je gramotných)
	- velmi úspěšně fungující sociální program <i>El Sistema</i> pomáhající dětem z chudých oblastí
	- krajinářsky velmi hodnotná území (stolové hory, vodopády, oblasti s jedinečnou faunou a florou, výskyt endemitů,...)
	- relativně dobrá dostupnost vzdělání
	- rozvinuté služby pro cestovní ruch, poměrně dobrá materiálně-technická základna pro turisty, velký přírodní a kulturní potenciál země pro další rozvoj cestovního ruchu

Slabé stránky	- porušování práv osobního vlastnictví → například vyvlastňování zemědělských usedlostí, znárodňování (probíhá nejen v průmyslovém odvětví)
	- vysoká korupce v zemi, přílišná byrokracie
	- energetický nedostatek (výpadky elektrické energie)
	- odliv zahraničního kapitálu, snížení zahraničních investic v zemi
	- drogové organizace, pašování drog, obchod s lidmi, obchod se zbraněmi, vysoká kriminalita
	- koncentrace průmyslu a obyvatelstva především v severní části země
	- velký počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby (celkem 37,9 %)
	- špatná dopravní dostupnost některých oblastí
	- právní a politická nejistota v zemi
	- chudinské čtvrti (slumy)
	- nedostatečné zásobování trhu především základními potravinami
	- závislost země na cenách ropy

Příležitosti	- hydroenergetický potenciál země
	- další rozvoj cestovního ruchu a jiných služeb v zemi by mohl vytvořit nová pracovní místa pro místní obyvatele
	- zvyšování kvality a rozšiřování dopravní sítě
	- vysoká gramotnost obyvatelstva, kvalifikovaná pracovní síla, vzdělané obyvatelstvo

Hrozby	- současné politické dění v zemi může ohrozit demokracii v Latinské Americe
	- snaha o vlastní jaderný program v zemi – může způsobit vyhrocení vztahů s ostatními státy
	- spolupráce Venezuely s totalitními režimy
	- vysoká urbanizace
	- prudké a náhlé snížení cen ropy
	- likvidace soukromého sektoru v zemi
	- budování novodobého socialismu v zemi
	- občanské nepokoje, občanská válka
	- politická nestabilita země, ohrožení ekonomické stability
	- přírodní katastrofa (prudké deště, sesuvy půdy,...)

7. Rozvojové scénáře pro vybrané rozvojové země

V této kapitole jsem se pokusila vytvořit na základě mých znalostí o jednotlivých státech pro každou zemi dva scénáře a to takové, které se zabývají tím, jak by se v dané zemi mohla současná situace vyvíjet dále během několika dalších let. Zaměřuji se především na ty oblasti vývoje, jejichž další vývoj považuji v budoucnu pro zemi za významný. Pro každou zemi jsem vytvořila katastrofický scénář vývoje země a pravděpodobný scénář vývoje země.

7.1. Keňa

Katastrofický scénář vývoje země

Ke katastrofickému vývoji v Keni by mohlo dojít, pokud v zemi dojde k novým a opakujícím se násilnostem, které nastaly po posledních prezidentských volbách. V politické sféře by došlo ke konfliktům a neshodám mezi současným prezidentem a opozicí, což bude vést k nové vlně násilí v zemi.

Současné politické vedení v zemi nebude ochotno spolu dále spolupracovat a věnovat se tak ekonomickým problémům země a namísto toho bude řešit především současnou politickou situaci a následně vyvolané napětí, nepokoje a etnické srážky, které opět budou vznikat především mezi kmeny Kikujů, ke kterému patří současný prezident země a kmenem Luů, z něhož pochází prezidentův rival a údajně poražený protikandidát na prezidenta, který se v posledních volbách také ucházel o prezidentský úřad. Vše bude směřovat k novým prezidentským volbám, na kterých by se obě „soupeřící“ strany domluvily.

Ani mezinárodní hnutí nebude mít vliv na uklidnění situace v Keni, která bude dosti neudržitelná a vyřeší ji až konečné vyhlášení nových prezidentských voleb, kterých by se měli zúčastnit mezinárodní pozorovatelé, aby se předešlo následným neshodám, které následovaly po minulé volbě prezidenta.

Vyvolané nepokoje budou negativně ovlivňovat ekonomický růst země, stejně tak i její bezpečnostní situaci a budou mít taktéž negativní dopad na obyvatelstvo země. V zemi poroste nadále již velmi vysoká nezaměstnanost a zvýší se počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby. Zhorší se přístup ke zdravotnické péči, což bude mít za následek zvyšující se počet lidí trpících například malárií a dalšími chorobami. Země nebude mít finance na další preventivní programy, které v zemi probíhají, sníží se objem investic do určitých vládou podporovaných oblastí a dojde tak v důsledku tohoto opět k nárůstu počtu obyvatel s HIV/AIDS a k dalšímu prohlubování problémů v zemi.

Špatná bezpečnostní situace v zemi bude i nadále překážkou pro možné investory v zemi stejně tak pro potenciální návštěvníky z oblasti cestovního ruchu. Země tak přijde o značnou část příjmů z cestovního ruchu, který je pro Keňu významným zdrojem příjmů. Bude se zhoršovat životní situace obyvatel v zemi a dojde k nárůstu občanských nepokojů. Také vzhledem k opakujícím se špatným klimatickým podmínkám během roku bude značná část obyvatel země trpět nedostatkem potravin a země bude závislá na dodávkách potravin ze zahraničí.

Doplnila bych ještě, že není vůbec zcela jasné, zda po uskutečnění nových prezidentských voleb, které by proběhly řádně a spravedlivě a bez podvodů a manipulování s hlasy voličů a z nichž vzejde zcela jasný vítěz voleb, skončí nepokoje a dojde ke zlepšení bezpečnostní situace v zemi. Je možné, že výše popsaná situace nebude ukončena a Keňa se bude zmítat v „bludném kruhu“ stále se opakujících nepokojů.

Pravděpodobný scénář vývoje země

Země bude i nadále řešit politickou situaci v zemi, která se sice na nějakou dobu nyní poměrně uklidnila, ale nejsou vyloučeny další nepokoje a násilnosti, které by se mohly opět objevit a vyústit i v etnické čistky. V tomto případě by pak země zcela jistě řešila především politické problémy a „tahanice“ než ekonomické a sociální problémy.

V rámci upřednostňování politických problémů nebude země pravděpodobně uskutečňovat žádné nové reformy, které by mohly pomoci více zvýšit ekonomický růst v zemi. Přestože tato africká země patří mezi průmyslově nejvyspělejší země východní Afriky další nepokoje a násilnosti by této zemi mohly velmi uškodit v mnoha oblastech.

Oblast průmyslové výroby bude v následujících letech stagnovat, pravděpodobně neproběhnou potřebné ekonomické reformy a nedojde ani ke zlepšení místní infrastruktury (bylo by nutné investovat do dopravy, do oblasti energetiky atd.) a k omezení korupce v zemi. Vývoj v oblasti zemědělství, ve kterém pracuje převážná část obyvatel země, bude i nadále záviset na klimatických podmínkách. Postihne-li zemi opět sucho, jdoucí ruku v ruce s nedostatkem vodních zdrojů, budou zemědělci odkázáni i nadále na pomoc ze zahraničí.

Povolební boje, které se v zemi uskutečnily na přelomu roku 2007/2008 měly mj. také vliv na cestovní ruch v zemi, který tvoří důležitou složku příjmů státního rozpočtu. Vlivem narušení bezpečnostní situace došlo ke snížení počtu příjíždějících turistů, jejichž nárůst se bude v následujících letech obnovovat velmi pomalu. A s velkou pravděpodobností nastanou-li další nepokoje a násilnosti a nedojde-li k ustálení bezpečnostní situace v zemi, bude se počet turistů zvyšovat jen velice pomalu nebo vůbec.

V zemi budou i nadále velké rozdíly mezi bohatými a chudými vrstvami obyvatel a velmi těžko se bude redukovat již tak velmi vysoký počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby, jejichž životní podmínky budou i nadále neutěšitelné. Vláda sice pravděpodobně bude i nadále pokračovat v investicích do této oblasti a nabízet nové možnosti pro obyvatele slumů a tedy ve snižování počtu obyvatel, kteří žijí především ve slumu v okolí hlavního města Nairobi, ale tato aktivita nesníží zcela počet obyvatel žijících ve špatných hygienických podmínkách a chudobě.

V zemi nedojde ani ke snížení obrovské nezaměstnanosti a vlivem nízkého nebo téměř žádného ekonomického růstu nebudou tudíž vytvářena další nová pracovní místa.

Ani v oblasti vzdělání a lepšího přístupu ke zdravotní péči nelze očekávat velká zlepšení, jelikož vláda na investice do těchto důležitých odvětví nebude mít dostatečné množství financí.

Dalším velkým problémem k řešení pro keňskou vládu bude i nadále boj proti HIV/AIDS. Vláda se bude i nadále snažit investovat do oblasti prevence, aby se počet lidí trpících HIV/AIDS snižoval. Pokud bude tato prevence účinná, mohla by se země dočkat postupného snížení počtu obyvatel, kteří tímto onemocněním trpí.

7.2. Egypt

Katastrofický scénář vývoje země

Zcela katastrofický vývoj v této africké zemi by mohl nastat po nedalekých prezidentských volbách, kdy by do úřadu nastoupil zcela nový prezident, po jehož jmenování do prezidentského úřadu by mohlo dojít k mnoha změnám v zemi. Mohlo by mj. dojít k tomu, že by se vyhrotily vztahy mezi vládou a muslimskými fundamentalisty. V zemi by docházelo k mnoha teroristickým útokům a umíralo by mnoho nevinných lidí.

Útoky islámských radikálů se budou stupňovat a nebudou se vyhýbat ani turisticky atraktivním oblastem, což způsobí nestabilní bezpečnostní situaci v zemi a následný rapidní úbytek turistů ve všech egyptských turistických oblastech a s tím zároveň dojde ke snížení důležitých příjmů pro stát z cestovního ruchu.

Vyhrotily by se také křehké vztahy mezi vyznavači islámu a egyptskými křesťany, což by vedlo k dalším bojům a k velkým ztrátám na životech obyvatel.

Pokud by se země začala zmítat v těchto výše zmíněných konfliktech, mělo by to velmi negativní vliv na její hospodářský růst, který by zcela jistě začal klesat a mnozí zahraniční investoři by ze země odešli.

Teroristické útoky a boje mezi znesvářenými stranami by měly také negativní vliv na infrastrukturu v zemi, která by mohla být velmi poničena nebo i zcela zničena, což by mohlo mít také špatný vliv na zásobování země základními potřebami.

Obyvatelé země by před strachem z útoků z nebezpečných oblastí utíkali do relativně bezpečnějších oblastí či do uprchlických táborů, které by se časem stávaly přeplněné a pro život obyvatel zcela nevhodné.

V zemi by došlo k nedostatku potravin a později také k humanitární krizi. To by vyvolalo sociální napětí a nepokoje ve společnosti. Následovaly by občanské nepokoje a situace v zemi by se stala velmi nestabilní a chaotická.

Byla by narušena stabilita země a úpadek její ekonomiky by měl pro zemi nedozírné následky. Vzrostl by počet obyvatel žijících pod hranicí chudoby, zvýšila by se nezaměstnanost a zhoršily by se životní podmínky mnoha obyvatel země.

Nebylo by zřejmé, kdy opět ustanou boje mezi vládou a islámskými radikály a situace by se pro zemi a její obyvatele stala zcela neúnosná.

Pravděpodobný scénář vývoje země

Vývoj země v dalším období ukážou především blížící se prezidentské volby, které by se měly konat v roce 2011.

Do té doby bude země pozvolna pokračovat ve svém ekonomickém růstu. Dojde k dokončení začatých reforem a k dalšímu rozvoji soukromého sektoru v zemi a lze očekávat i navýšení zahraničních investic. Země bude i nadále „bojovat“ s vysokou nezaměstnaností, kterou se bude dařit snižovat i v budoucnu jen velmi pomalu, přestože se země snaží vytvářet nová pracovní místa, počet žadatelů o práci se bude i nadále rok od roku zvyšovat.

Země se bude zlepšovat v oblasti průmyslové výroby, kde budou vznikat další nová odvětví například bude větší důraz kladen na rozvoj elektrotechnického odvětví, jenž by mohlo přinést zemi větší zisky. Pravděpodobně budou pokračovat investice do místní infrastruktury, které napomohou k její modernizaci a efektivnosti. Ze zemědělské oblasti bych zmínila, že Egypt by se postupem času mohl stát významným „hráčem“ na trhu v oblasti rybolovu, který by se pravděpodobně mohl během několika let úspěšně rozvinout.

Jelikož je Egypt významnou turisticky atraktivní zemí, budou i nadále příjmy z oblasti cestovního ruchu tvořit významnou část státních příjmů a počet turistů přijíždějících do této země bude i nadále opět narůstat, mimo jiné také vlivem nově vytvořených turistickým komplexů, zejména v oblasti Sinajského poloostrova. Vláda si je důležitosti a významnosti cestovního ruchu velmi vědoma, a proto i nadále bude pokračovat v jeho dalším rozvoji a podpoře.

Vlivem zvyšujících se nároků na dostatek elektrické energie bude Egypt i nadále usilovat o zavedení jaderného programu v zemi a začít tak během několika let vyrábět elektrickou energii z jaderných elektráren. Výstavba jaderných elektráren v zemi může s velkou pravděpodobností vyvolat řadu diskuzí mezi některými státy světa.

Mnoho impulzů ať už z jakékoliv strany (například odvetu za již uskutečněné útoky mezi těmito skupinami) může v blízké době také zapříčít značné zhoršení vztahů mezi vyznavači islámu a tzv. koptšními křesťany, což bude pravděpodobně vést k řadě nepokojů, které by mohly narušit bezpečnostní situaci v zemi, která byla již v minulosti několikrát ohrožena.

Není ani vyloučeno, že v zemi budou dále panovat obavy z teroristických útoků, které zemi již několikrát postihly a které se uskutečnily zejména v turisticky atraktivních oblastech. Ani v dalším období tedy nelze vyloučit další možný útok ze strany teroristů. Egyptská vláda bude jistě i nadále pokračovat v bezpečnostních opatřeních, aby tak zabránila

dalšímu možnému útoku na civilisty a turisty a bude se tak snažit udržet stabilní bezpečností situaci v zemi zejména také kvůli tomu, aby další teroristické útoky v zemi neměly vliv na snížení počtu turistů přijíždějících do Egypta a především také, aby nedošlo k ohrožení obyvatel země či ztrátám na životech.

Bohužel otázkou zůstává i v následujících letech, jak vláda bude řešit problematiku chudoby, která se mezi egyptským obyvatelstvem s velkou pravděpodobností zatím nebude nijak radikálně snižovat. Sociální dopady spojené s chudobou jsou pro takto postižené obyvatele Egypta velmi zdrcující.

7.3. Srí Lanka

Katastrofický scénář vývoje země

Katastrofický vývoj této země by nastal především v případě, pokud by v zemi došlo ke znovuoobnovení etnického konfliktu mezi srílanskou vládou a tamilskými rebely. Toto vyostření situace, které by narušilo současný a již na trvalo předpokládaný mír v zemi, by mělo pro zemi a její obyvatele velmi katastrofální důsledky.

Znovuoobnovení ještě krvavějších bojů by mohlo způsobit trvalou nedůvěru týkající se bezpečnostní situace v zemi a země by mohla přijít o velkou část turistů, kteří zemi navštěvují a z nichž má země nemalé příjmy důležité pro státní rozpočet. Vzhledem k obnově bojů a zhoršení bezpečnostní situace v zemi by země mohla přijít také o velkou část zahraničních investorů, kteří v zemi působí. Byl by také jistě narušen hospodářský růst země a nemusela by být uskutečněna řada pro zemi potřebných reforem.

Nestabilní hospodářská, politická a bezpečnostní situace v zemi by zajisté měla také velmi negativní vliv na vztahy s ostatními státy a odrazovala by potencionální investory.

Znovuoobnovení konfliktu by znamenalo velké množství dalších uprchlíků, kteří by byli nuceni žít v nepříliš vhodných podmínkách v uprchlických táborech, a nebo by se mnoho obyvatel pokusilo opustit zemi a emigrovat tak do zahraničí. Při bojích mezi tamilskými rebely a srílanskou vládou by jistě opět umírali civilisté, kteří by byli nechtěnými účastníky dalších masakrů mezi zneprátenými skupinami daného konfliktu. Byla by opět poničena a zničena velká část infrastruktury a budov v zemi.

V této konfliktní situaci by mohlo také dojít k tak katastrofálnímu vývoji, že oficiální vládní představitelé země společně se srílanskou armádou a stejně tak i tamilští rebelové by mohli proti sobě začít vést velmi krvavý boj nezaručující bezpečnost civilistům a humanitárním organizacím, které by v zemi pomáhaly s nastalou humanitární krizí. Vlivem nepřetržitých bojů by v zemi zcela jistě došlo k nedostatku potravin, lékařské péče a dalších nezbytných potřeb.

Během bojů, které by v zemi opět nastaly, by docházelo k hrůzným činům jako je například útok na civilisty a na záchranářská zařízení, znásilňování, opětovné unášení dětí a jejich násilné zapojení do konfliktu, k porušování lidských práv atd. Za tyto činy by v budoucnu s velkou pravděpodobností nikdo nechtěl nést žádnou odpovědnost a je také možné, že by tyto hrůzné činy nebyly, vlivem nedostatku důkazů, patřičně potrestány. Jelikož by do země, zejména pak do oblastí přímých bojů, neměli přístup žádní zahraniční novináři ani nezávislí pozorovatelé a novináři v zemi by byli vezněni nebo jinak trestáni, pokud by

šířili informace o daném konfliktu a používaných praktikách, veřejnosti by tak mnoho hrůzných činů, které by se odehrály během obnoveného konfliktu, zůstalo utajeno. A došlo by možná i k částečnému možná i úplnému uzavření země před ostatními státy.

Obnovený etnický konflikt, jenž by měl ještě větší rozsah než ten předchozí, by zemi mohl vyčerpat natolik, že by mohlo dojít nejen k hospodářské krizi, ale postupně k naprosté degradaci společnosti ve všech možných oblastech a sférách a možná i k postupné anarchii ve státě.

Pravděpodobný scénář vývoje země

Pravděpodobný vývoj této země bude asi takový, že by mělo docházet k postupnému prosazování ekonomických reforem, které si vláda vytyčila zavést, mělo dále docházet k podpoře soukromého podnikání, k přílivu zahraničních investic do země a k dalšímu hospodářskému růstu v zemi a zároveň tedy i ke zlepšování životní situace místních obyvatel. Lze očekávat další vzkvétání již nyní úspěšného obchodu s čajem a udržení země na špičce mezi exportéry této suroviny.

Vláda pravděpodobně dodrží své cíle a bude i nadále zlepšovat místní infrastrukturu, investovat do zlepšení služeb v zemi zejména pak do vzdělání a lékařské péče a podporovat cestovní ruch v zemi, který by mohl přinést nemalé a očekávané příjmy do státního rozpočtu. Bude se snažit investovat do obnovení oblastí, které byly nejvíce zasaženy etnickým konfliktem a znovu do těchto oblastí navrátit cestovní ruch, který v těchto místech během konfliktu vymizel a který by mohl dopomoci k „nastartování“ zdejší ekonomiky.

Je pravděpodobné, že v zemi budou na některých místech i nadále pokračovat vojenské kontroly jako možná nutná prevence před vznikem dalšího konfliktu.

Zatím není zřejmé, kdy dojde k tomu, aby si Sinhálci a Tamilové byli rovni. Dlouholetý konflikt byl již sice ukončen, ale vztahy mezi Sinhálci a Tamily nejsou zatím úplně v rovnováze a tento vztah bude pravděpodobně ještě nějaký čas přetrvávat. Zda a kdy se tato situace v budoucnulepší není zcela zřejmé, jelikož propast mezi těmito dvěma etniky je dosud velmi hluboká a k jejich sbližování bude docházet jen velmi pomalu.

Co ale bude pravděpodobně i nadále pokračovat je problematika uprchlických táborů v zemi, ve kterých se zatím nachází poměrně velké množství Tamilů a jejichž situace se zdá být v současné i v budoucí době spíše těžko řešitelná. Otázka uprchlických táborů na Srí Lance bude i v budoucnu jistě vzbuzovat mnoho diskuzí po celém světě. Současný prezident Srí Lanky chce a bude i nadále chtít prověřit totožnost lidí, kteří se nachází v určitých uprchlických táborech, jenž jsou plně pod kontrolou srílanské vlády, která do těchto míst neumožňuje a v nejbližší době ani nechce umožnit přístup dalším osobám kromě armády. Srílanská armáda chce zajistit, aby z těchto táborů neunikl žádný tamilský terorista, který by se zde údajně například mohl ukrývat a vydávat se za civilistu. Pokud tato situace bude trvat i nadále lze těžko odhadovat, bez možnosti přístupu do těchto míst, v jakých podmínkách tam lidé přežívají a zda například nedochází k porušování lidských práv či jiným závažným zločinům.

S největší pravděpodobností bude na Srí Lanku nadále vyvíjen mezinárodní „nátlak“, aby došlo ke spravedlivému potrestání viníků, kteří se během vojenského konfliktu dopustili jakýmkoliv způsobem porušování lidských práv a jiných zločinů. Aby došlo k potrestání a prošetření opravdu všech viníků, kteří nejsou pouze na straně rebelujících Tamilů, ale údajně také na straně srílanské vlády, která také pravděpodobně prováděla nezákonné válečné činy, měla by tato vyšetřování vést některá mezinárodní nezávislá organizace, která by došla ke spravedlivému posouzení všech hrůzných činů.

Země bude i v budoucnu zaměřovat svou pozornost na vyřešení problémů, které byly s etnickým konfliktem spjaty - například by měla pokračovat snaha pomoci bývalým dětským vojákům, kteří byli unášeni tamilštími povstalci, k návratu k dřívějšímu životu a mělo by dojít k rychlému vyřešení problematiky uprchlických táborů atd.

Postupem času by mělo dojít k obnově oblastí postižených krutou válkou, stejně jako k tomu až do dnešních dní dochází v oblastech, které byly v roce 2004 zasaženy vlnou tsunami. Zatím ne všechny škody v oblastech, kde se přehnala vlna tsunami byly do dnešních dnů napraveny, ale bude i nadále v těchto opravách pokračováno.

Je zřejmé, že pro tuto zemi byl dlouhotrvající válečný konflikt a zasažení země ničivou vlnou tsunami velmi devastující. Snaha a odhodlání místních obyvatel, humanitárních a jiných organizací i srílanské vlády snad pomůžou tyto hrůzné okamžiky v dějinách země překonat a nastálo tak obnovit bezpečnostní situaci v zemi ve všech jejích oblastech, kde již snad bude navždy panovat pouze mír, prosperita a bezpečnost, kterou si místní lidé, jenž byli mnohdy nechtěnými účastníky vojenského konfliktu a jejichž rodiny a příbuzní se stali oběťmi vlny tsunami, nebo je ztratili během některého z útoků v době etnického konfliktu, jistě zaslouží.

7.4. Venezuela

Katastrofický scénář vývoje země

Ke katastrofickému vývoji v této zemi by mohlo dojít v několika případech. Jako první bych zmínila to, kdyby se část armády v zemi a část opozice pokusila „odstranit“ od moci současného prezidenta Huga Cháveze a došlo by ke státnímu převratu a k ještě většímu zhoršení současné politické situace v zemi. V tomto případě by mohlo dojít k několika sledům událostí. Za prvé by mohlo dojít k občanským nepokojům, kdy by se začali bouřit lidé, kteří stojí při současném prezidentovi a jeho současné konání a vládnutí schvalují a podporují. Mohlo by dojít k násilnostem a nepokojům mezi obyvateli země a armádou. Mohlo by dojít k různým spekulacím ohledně „odstranění“ prezidenta z vedení země a otázkou také zůstává, kdo by se ujal prezidentské funkce po „odstranění“ Huga Cháveze z prezidentské funkce a zda by země nebyla příliš dlouho bez politického vedení, díky čemuž by mohlo dojít k velkému oslabení ekonomické stability a mohla by se také zhoršit bezpečnostní situace země. Otázkou také je, zda by se prezidentské funkce neujal někdo, kdo by ještě důsledněji pokračoval v současném systému znárodnování, likvidaci soukromého sektoru, možná i uzavřenosti státu vůči státům ostatním apod. a nestal se tak novodobým diktátorem Venezuely.

Další katastrofický scénář vývoje země může nastat v následujícím případě. I přestože je Venezuela poměrně ekonomicky silná země, existuje řada negativních faktorů, které kdyby se projeví v plné míře, by pro zemi měly katastrofální následky. Jedním z těchto negativních faktorů je, že by došlo k prudkému poklesu cen ropy, na které je Venezuela fakticky závislá a příjmy z ropy jsou pro zemi nezbytně nutné a důležité. Také by mohlo dojít k prohloubení problémů, které se týkají dodávek vody a elektrické energie v zemi. Tyto dva problémy úzce souvisí se špatným stavem infrastruktury v zemi. Pokud země nezačne věnovat větší pozornost právě poškozené, neúplné či zcela zničené infrastruktuře například vodovodnímu potrubí, dopravní, technické infrastruktuře apod., nepodaří-li se zvýšit nedostatek kvalifikovaných pracovníků v zemi, mohlo by dojít k narušení „běžného chodu státu“.

Mimo to prezidentovi současné sociologické ideologie by mohly vyústit v diktátorský režim a mohlo by dojít ke zhoršení vztahů Venezuely s ostatními státy světa pravděpodobně mimo ty, s kterými Venezuela úzce spolupracuje a udržuje velmi „přátelské vztahy“. Jedná se zejména o Rusko, Kubu a Irán.

Venezuela bude i nadále vydávat peníze na modernizaci armády a tvrdit, že jde pouze o opatření v případě toho, aby se země mohla případným útokům na ni bránit. Není vyloučené, že Venezuela se svými zbraněmi, tanky, vrtulníky a vůbec celkovou vojenskou technikou, kterou jí dodává výhradně Rusko, nezaútočí a nevyvolá tak nějaký mezinárodní konflikt, který by mohl přerůst do velkým rozměrů. Současný prezident Hugo Chávez často kritizuje především Spojené státy americké a jejich vzájemný vztah není nikterak přátelský, i když lze pozorovat poslední dobou lehké zlepšení vztahů mezi těmito státy, lze tedy předpokládat i možný útok na tuto zemi? Ano je to možné. Pokud by venezuelské a americké vztahy vyústily v opravdu velký konflikt a neshody, lze očekávat i možný vojenský konflikt mezi těmito zeměmi.

Katastrofický scénář vývoje země bude naplněn, pokud bude v zemi docházet k omezování svobody venezuelských obyvatel, netoleranci vůči jiným politickým názorům, diskriminaci osob, oslabení nebo zániknutí demokratických institucí a pokud dojde ke změnám v Ústavě, které povedou k dalším „diktátorským“ krokům a k potlačování legitimní moci v zemi.

Podají-li se Venezuele spustit svůj vlastní jaderný program, bude to další krok k ohrožení vztahů s některými státy světa a další možná jaderná hrozba pro celý svět. Pokud bude docházet k dalšímu vzájemnému prohlubování vztahů mezi Venezuelou a Íránem především v oblasti jaderné energetiky, bude stoupat nedůvěra ostatních států vůči Venezuele a jejím záměrům týkající se vlastního jaderného programu a jeho využití a jistě dojde ze strany některých států k určitým sankcím.

Nedostatek potravin a léčiv povede v zemi k celkovému napětí ve společnosti a může způsobit občanské nepokoje. Stejně tak zvyšující se kriminalita, korupce a rozvinutý obchod s drogami mohou velmi ohrozit bezpečnostní situaci v zemi a vést k napětí a k nárůstu konfliktů.

Vyvlastňování, postupná degradace soukromého sektoru, odliv zahraničního kapitálu, závislost země na cenách ropy a na dovozu potravin může zemi dovést až k ekonomické nestabilitě a porušování lidských práv, omezování svobody obyvatel a nemožnost svobodně v zemi podnikat atd. může zemi přivést až k propuknutí občanských nepokojů, protestů v ulicích a ke státnímu převratu, který může i nemusí vést k lepší situaci v zemi.

Zemi může také postihnout přírodní katastrofa velkých rozměrů například silné zemětřesení. Tato událost by ještě více zemi destabilizovala a mohla by vést až k jejímu ekonomickému útlumu a závislosti na humanitární a pravděpodobně i na rozvojové pomoci.

Pravděpodobný scénář vývoje země

Pravděpodobný vývoj země bude takový, že i v následujících letech bude zemi s velkou pravděpodobností vládnout dosavadní prezident země Hugo Chávez, který má relativní šanci být prezidentem Venezuely až do své smrti a nad změnami, které v zemi bude i nadále uskutečňovat, budou nejen ostatní státy ale především obyvatelé země pohlížet mnohdy s velkým úžasem a rozpolceností.

Jelikož Hugo Chávez má v zemi „hlavní slovo“ bude se země pravděpodobně vyvíjet následovně. Prezident bude pokračovat v potlačování a vytlačování soukromého sektoru, ve znárodnění majetku, nejen ropných společností ale i dalších podniků a firem zejména v oblasti průmyslového odvětví apod., bude nadále zakazovat činnost soukromým rozhlasovým a televizním stanicím a vlivem toho bude bohužel docházet k porušování svobody slova. Současný prezident bude i nadále tedy usilovat o získání kontroly nad většinou přírodních zdrojů v zemi.

Venezuela se i nadále, pokud bude u moci současný prezident země, bude snažit budovat tzv. socialistický stát 21. století.

Bude docházet k čím dál větší závislosti země na dovozu potravin a dalších nezbytných potřeb a s tím bude souviset stále větší kontrola a vládní nařízení týkající se pevných cen potravin. Venezuela se bude stávat a pravděpodobně se již stala zemí spotřebitelů.

Nesouhlas s politikou současného prezidenta a stejně tak kritika, která by byla namířena proti současnému prezidentovi nebo jeho konání, bude nespravedlivě trestána. V zemi bude pokračovat politický útlak lidí, kteří by se chtěli vzepřít nebo obrátit proti současnému vládnutí v zemi a pravděpodobně dojde k dalšímu odlivu vzdělaných a kvalifikovaných obyvatel ze země.

Venezuela bude pravděpodobně ještě s větší odhodlaností modernizovat svou armádu a utrácet nemalé částky za nákup vojenské techniky a i nadále bude prohlubovat spolupráci s Ruskem, od kterého vojenskou techniku nakupuje.

Také vztahy s Íránem bude Venezuela jistě i nadále utužovat a i nadále bude podporovat tamější jaderný program a uvažovat o svém vlastním jaderném programu a jaderné energetice pravděpodobně ve spolupráci s Íránem, což by mohlo vést k mnoha diskuzím ve světě. Vzhledem k velkému odlivu přímých zahraničních investic ze země jsou a i pravděpodobně v budoucnosti budou vztahy s Íránem prohlubovány také díky tomu, aby i nadále pokračovaly íránské investice ve Venezuele. Také vztah s Kubou bude

pravděpodobně pokračovat ve velmi „přátelském duchu“. Venezuela například dodává Kubě ropu a Kuba za to poskytuje Venezuele spolupráci v oblasti zdravotnictví. Tato spolupráce bude pravděpodobně i nadále trvat.

Nejspíš by mohlo dojít k částečnému zlepšení vztahů mezi Venezuelou a Spojenými státy americkými především díky tomu, že ve Spojených státech amerických je nyní v prezidentské funkci Barack Obama, který nastoupil do své funkce po G. W. Bushovi, s kterým neměl Hugo Chávez příliš dobré vztahy. Je možné tedy očekávat zlepšení komunikace mezi těmito dvěma zeměmi a lze očekávat, že tyto země začnou mezi sebou vést dialog alepší se tak jejich vzájemná komunikace.

Životní úroveň obyvatel Venezuely se pravděpodobně nebude nijak zvlášť zvyšovat ba naopak, nedojde-li k větším investicím do oblasti infrastruktury, modernizaci ve zdravotnictví, ke zvýšení kvalifikace obyvatelstva, k novým investicím v zemi apod., nedojde ani ke snížení počtu obyvatel, kteří žijí pod hranicí chudoby a ke snížení nezaměstnanosti. Pokud by to tak bylo, pravděpodobně dojde postupně k velké nespokojenosti obyvatel země se současnou situací v zemi, která by pravděpodobně mohla vyústit v nepokoje.

8. Závěr, klíčová slova

V diplomové práci jsem si dala za cíl ukázat vybrané rozvojové země - Keňu, Egypt, Srí Lanku a Venezuelu ze dvou úhlů pohledu. Ve své práci jsem se snažila poukázat na to, že vybrané rozvojové země mají dvě tváře. Jedna jejich tvář jsou atraktivní turistické destinace, kulturněhistorické a přírodní památky, průzračná moře, nádherné pláže, hotelové komplexy s nabídkou nepřehledného množství služeb pro turisty, kteří si vybrali ke strávení svého volného času jednu z těchto zemí. Druhá jejich tvář ale ukazuje, že tyto země mají nemalé problémy, s kterými se potýkají a které pro mnoho návštěvníků těchto zemí, zůstávají skryty.

V kapitole Základní geografická charakteristika vybraných rozvojových zemí jsem se tyto země pokusila přiblížit z geografického hlediska na základě mnou zvolených jednotlivých složek. V následující kapitole jsem země přiblížila z hlediska jejich přírodních a kulturněhistorických památek a atraktivit, jež lákají již po řadu let mnoho turistů ke své návštěvě a které si jistě zaslouží obdiv. Tyto památky a atraktivita znamenají pro vybrané země nejen významné příjmy z cestovního ruchu do jejich státních rozpočtů, ale především obrovské kulturní a přírodní bohatství. Další kapitola se zaměřila na popis stávající situace ve vybraných rozvojových zemích a ukázala tak druhou, odvrácenou tvář vybraných zemí. Jsou zde zmíněny některé problémy, s kterými se země a její obyvatelé potýkají a které mají negativní vliv nejen na místní obyvatele, ale také na další vývoj těchto zemí. Za touto kapitolou následují SWOT analýzy jednotlivých zemí, kde jednotlivé složky této analýzy ukazují, jejich silné stránky a příležitosti, které mohou mít pozitivní vliv na jejich další vývoj a naopak slabé stránky a hrozby, které mohou brzdit jejich vývoj nebo jej dokonce ohrozit. Práci uzavírá kapitola rozvojových scénářů, kde vytvořené pravděpodobné a katastrofické scénáře ukazují, jak by se dané země mohly v budoucnu dále vyvíjet a co by je mohlo při daném vývoji čekat.

Práce ukázala dvě tváře těchto zemí i jejich možný další vývoj. Země mají mnoho pozitivních faktorů, které jim mohou napomoci v jejich dalším rozvoji, ale bohužel mají i řadu negativních hledisek, které zpomalují jejich další vývoj a zatím jim nedovolují další úspěšný růst nejen v oblasti ekonomické, ale také sociální a dalších.

Klíčová slova: Keňa, Egypt, Srí Lanka, Venezuela, památky, národní parky, problémy, geografická charakteristika

9. Summary, Keywords

In my diploma dissertation I have set an objective to show the selected developing countries Kenya, Egypt, Sri Lanka and Venezuela from two faces. One of their faces are attractive tourist destinations, cultural-historical and natural monuments, clear sea, beautiful beaches, complexes of hotels offering many services for tourists who choose to spend their free time one of these countries. Second their face shows that these countries have big problems which have solved and these problems many visitors remain hidden.

In the chapter The basic geographic characteristics of selected developing countries, I try to bring closer these countries in term of geography on the principle of my chosen components. In the following chapter I bring closer these countries in term of their natural and cultural-historical monuments and attractions, which have attracted for many years a lot of tourists to visit. These monuments and attractitions for these countries mean significant income of tourism to their state budgets and huge cultural and natural heritage too. The next chapter focuses on the current situation in these developing countries – their second face. Here are mentioned some of the problems which have negative impacts for inhabitants but also to the further development these countries. Following SWOT analyses made for these countries show strengths and opportunities that can have a positive influence on their development and vice versa weakness and threats that can hinder their development or even threaten it. The diploma dissertation closes chapter development scenarios where are ceated two scenarios for each country – possible and catastrophic scenario. These scenarios show possible development these countries.

This diploma dissertation shown two face of these counties and their possible next development. These countries have many positive factors that can help them on their further development but these countries have too many negative factors which slow down their further development and not allow them by that time next successful growth not only in economic sphere but also social sphere and other.

Keywords: Kenya, Egypt, Sri Lanka, Venezuela, monuments, national parks, problems, geographical characteristics

Seznam použitých zdrojů a literatury

ADRA. *Srí Lanka* [online]. © 2007, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-18].

Dostupné z: <<http://www.adra.cz/adra/cz/projekty/zahranicni-projekty/rozvojove/sri-lanka.html?gpsize=9&gpage=1>>.

AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Jezera* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17].

Dostupné z: <http://www.afrika-kena.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=113113>.

AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Mořské národní parky Watamu a Kisite-Mpunguti* [online].

© neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17].

Dostupné z: <http://www.afrika-kena.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=1142H>.

AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Ostrov Lamu* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-12]. Dostupné z:

<http://www.afrika-kena.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=11411>.

AFRIKA-KEŇA.CZ. *Keňa – Národní rezervace Masai Mara* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-17].

Dostupné z: <http://www.afrika-kena.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=123&Klic=11428>.

ALBATROS TRAVEL AND EXPEDITIONS. *Srí Lanka* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-12]. Dostupné z:

<<http://www.albatrostravel.cz/expedice/podle-zeme/asi/sri-lanka.html>>.

BELL-FIALKOFF, A. *Etnické čistky*. Z anglického originálu přeložil Viktor Faktor. 1. české vydání. Praha: nakladatelství Práh, 2003. ISBN 80-7252-070-9.

BRANCH, H. D. *Venezuela*. Z anglického originálu přeložila Jaroslava Novotná. 1. české vydání. Brno: nakladatelství JOTA, s. r. o., 2005. ISBN 80-7217-361-8.

CAIRO.COM. *Cairo* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-07].

Dostupné z: <http://www.cairo.com/index.php?catid=341&cairo_data=City%20Overview>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 27. 1. 2010 [cit. 2010-02-08]. Dostupné z:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/eg.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 15. 1. 2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ke.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Srí Lanka* [online].

© neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ce.html>>.

CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY. *The World Factbook – Venezuela* [online].

© neuveden, poslední aktualizace: 4. 3. 2010 [cit. 2010-03-15]. Dostupné z:

<<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/ve.html>>.

ČLOVÉK V TÍSNI. *Srí Lanka* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuvedena

[cit. 2010-02-24]. Dostupné z:

<<http://www.clovekvtisni.cz/index2.php?parent=306&sid=114&id=313>>.

ČTK. *Asuánská přehrada dala do pohybu památky i tisíce lidí* [online]. © 2010, poslední aktualizace: 8. 1. 2010 [cit. 2010-02-12]. Dostupné z:

<<http://www.ceskenoviny.cz/zpravy/asuanska-prehrada-dala-do-pohybu-pamatky-i-tisice-lidi/417189>>.

ČTK. *Egypt se snaží uzavřít hranici s pásmem Gazy i na moři* [online]. © 2010,

poslední aktualizace: 14. 1. 2010 [cit. 2010-02-15]. Dostupné z:

<http://www.ceskenoviny.cz/tema/zpravy/tisk-pocet-viz-vydavanych-v4-postsovetskym-zemim-klesl-o-polovinu/376304&id_seznam=4888?id=420882&id_seznam=4888>.

DAILEY, D. *Keňa*. Z anglického originálu přeložila PhDr. Hana Kriaková. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2007. ISBN 80-86704-46-7.

DAUBNER, PETR. *Nairobi* [online]. © 2001-2006, poslední aktualizace: 10. 11. 2008 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://dalky.cz/cteni/c-nairobi.html>>.

DAUBNER, PETR. *Viktoriino jezero* [online]. © 2001-2006, poslední aktualizace: 6. 11. 2008 [cit. 2010-04-17]. Dostupné z: <<http://dalky.cz/cteni/c-viktoriino-jezero.html>>.

EGYPT. *Počasí v Egyptě* [online]. © 2005-2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www.egypt.estranky.cz/stranka/pocasi>>.

EGYPT STATE INFORMATION SERVICE. *Sustainable Development and Water Resources in Egypt* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www2.sis.gov.eg/En/Pub/waterinegypt/110900000000000001.htm>>.

EGYPT STATE INFORMATION SERVICE. *The River Nile* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-02-12]. Dostupné z: <<http://www2.sis.gov.eg/En/Land&people/RNile/031400000000000001.htm>>.

ENCYCLOPEDIA OF THE NATIONS. *Venezuela* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<http://www.nationsencyclopedia.com/Americas/Venezuela.html>>.

EXOTICKÉ ZEMĚ. *Káhira* [online]. © 2009, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <<http://exotika.slantour.cz/egypt-kahira.php>>.

FAIR, o. s., NEZISKOVÁ ORGANIZACE SPECIALIZUJÍCÍ SE NA ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI. *Děti ulice v Keni* [online]. © neuváděno, poslední aktualizace: neuváděna [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://fairngo.wordpress.com/nase-temata/deti-ulice/>>.

FAIR, o. s., NEZISKOVÁ ORGANIZACE SPECIALIZUJÍCÍ SE NA ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI. *Chudinské čtvrti v Keni* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://fairngo.wordpress.com/nase-temata/slumy-v-keni/>>.

FREISLER, E. *Nekrvavý diktátor?* [online]. © 2006-2010, poslední aktualizace: 2. 3. 2007 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://www.lideazeme.cz/clanek/nekrvavy-diktator>>.

GARDNER, P., SCOTT, A., ROHAN, M. S., SHACKLETON, A.. *Encyklopedie - Zeměpis světa*. Překlad z anglického originálu Marta Bušková a kolektiv autorů. Aktualizované vydání k roku 2000. Praha: Columbus, 1999. ISBN (Columbus) 80-901727-6-8.

GAULDIE, R. *Egypt*. Z anglického originálu přeložil Pavel Jandourek. 1. české vydání. Praha: Fortuna Libri, 2008. ISBN 978-80-7321-367-1.

GOBIERNO BOLIVARIANO DE VENEZUELA. E. *El Sistema* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-30]. Dostupné z: <<http://fesnojiv.gob.ve/en/mission-and-vision/288-filosofia.html>>.

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ „ČESKO PROTI CHUDOBE - informace, fakta a čísla z rozvojového světa“. BERÁNEK, J. – *Klimatické změny: dopady a rizika v chudých zemích* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <<http://www.ceskoprotichudobe.cz/?id=40-ke-stazeni>>.

KOKTEJL. *Keňské dívky podrobené obřízce* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 2. 9. 2005 [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <http://www.czechpress.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1524&catid=3:kultura&Itemid=4>.

MAGICALKENYA.COM. *Mombasa* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://old.magicalkenya.com/default.nsf/doc21/4YQ53TFZEI94?opendocument&l=1&e=7>>.

MINES ADVISORY GROUP. *Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: říjen 2009 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.maginternational.org/srilanka>>.

MINISTRY OF TOURISM – KENYA. *Kenya's Wildlife* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <http://www.tourism.go.ke/ministry.nsf/pages/kenyas_wildlife>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Egypt – Ekonomická charakteristika země* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-18]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/egypt/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Keňa* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/afrika/kena/ekonomika/ocekavany_vyvoj_v_teritoriu.html>.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/jizni_amerika/venezuela/ekonomika/ekonomicka_charakteristika_zeme.html>.

NAIROBI CITY COUNCIL OFFICIAL WEBSITE. *Nairobi* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-27]. Dostupné z: <<http://www.naibocity.org/articles/default.asp?search=living>>.

NEW WORLD ENCYCLOPEDIA. *Colombo* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 7. října 2008 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <<http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Colombo>>.

NĚMEC, JAROMÍR. *Keňa* [online]. © 2001-2008, poslední aktualizace: 4. 12. 2006 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.afrikaonline.cz/rservice.php?akce=tisk&cisloclanku=2006111701>>.

NOVINKY.CZ. *Nejvyšší vodopád na světě se zřejmě dočká přejmenování*[online]. © 2003-2010, poslední aktualizace: 22. 12. 2009 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://www.novinky.cz/koktejl/187531-nejvyssi-vodopad-na-svete-se-zrejme-docka-prejmenovani.html>>.

OSN. *Keňa: Zastavme spirálu násilí* [online]. © 2005, poslední aktualizace: 14. 2. 2008 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.osn.cz/zpravodajstvi/zpravy/zprava.php?id=1371>>.

PANORAMIO. *Cairo slum* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <<http://www.panoramio.com/photo/1567208>>.

ROBINS, J. *Přírodní divy světa*. Z anglického originálu přeložil PhDr. Michael Borovička. 1. české vydání. Praha: Ottovo nakladatelství, 2004. ISBN 80-7181-115-7.

PAVELKA, J. *Srí Lanka probuzená země* [online]. © 2006, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-24]. Dostupné z: <<http://www.clovekvtisni.cz/index2.php?id=313&idArt=1287>>.

SMETÁNKA, MICHAL. *Skryté bolesti Keni* [online]. © 2006-2009, poslední aktualizace: 1. 6. 2007 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.lideazeme.cz/clanek/skryte-bolesti-keni>>.

SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1282>.

SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-14]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&Klic=1283>.

SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1212>.

SOPKA.CZ. *Srí Lanka* [online]. © 2004, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://zeme.sopka.cz/zeme_kapitola.php?idZeme=43&klic=1132>.

SRI LANKA TOURISM. *Main Cities* [online]. © 2009, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://www.srilanka.travel/index.php?option=com_content&view=article&id=128&Itemid=152&lang=en>.

ŠLACHTA, M. *Ohniska napětí ve světě*. 1. vydání. Praha: Kartografie Praha, a. s., a nakladatelství České geografické společnosti, s. r. o., 2007. ISBN 978-80-7011-926-6.

THE WORLD BANK. *Venezuela Country Brief* [online]. © 2010, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-30]. Dostupné z: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/LACEXT/VENEZUELAEXTN/0,,contentMDK:20214769~pagePK:141137~piPK:141127~theSitePK:331767,00.html>>.

THOMAS, G. *Srí Lanka*. Z anglického originálu přeložili Mgr. Jan Chovanec, Olga Chovancová. 1. české vydání. Bučovice: RO-TO-M a.s., 2008. ISBN 80-86704-60-2.

TRANSPARENCY INTERNATIONAL. *Corruption Perceptions Index 2009* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-02-03]. Dostupné z: <http://www.transparency.org/policy_research/surveys_indices/cpi/2009/cpi_2009_table>.

TRIP ADVISOR – GAUCHISTE. S. *Caracas photos* [online]. © 2010, poslední aktualizace: březen 2007 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://www.tripadvisor.com/LocationPhotos-g316066-Caracas_Central_Venezuela.html#1832381>.

TÝDEN.CZ. *Místo safari chtějí do slumu* [online]. © 2007-2009, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/misto-safari-chteji-do-slumu-souciti-nebo-voyeurismus_142451.html>.

TÝDEN.CZ. *Šejkům se nelíbí zákaz ženské obřízky* [online]. © 2006, poslední aktualizace: duben 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/sejkum-se-nelibi-zakaz-zenske-obrizky_15286.html>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Canaima National Park* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/701>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Ciudad Universitaria de Caracas* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/986/>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Coro and its Port* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 29. 3. 2010 [cit. 2010-03-29]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/658/>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Egypt* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 6. 4. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/eg>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Kenya* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/ke>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Lamu Old Town* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1055>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Memphis an its Necropolis* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 6. 4. 2010 [cit. 2010-04-06]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/86>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Sacred Mijikenda Kaya Forests* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/list/1231>>.

UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. *Srí Lanka* [online]. © 1992-2010, poslední aktualizace: 12. 4. 2010 [cit. 2010-04-12]. Dostupné z: <<http://whc.unesco.org/en/statesparties/lk>>.

UN-HABITAT. *Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.unhabitat.org/content.asp?cid=7121&catid=192&typeid=13&subMenuId=0>>.

UNICEF. *Egypt* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 12. 6. 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.unicef.org/infobycountry/egypt.html>>.

UNICEF. *Kenya* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 11. 9. 2006 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/kenya_2621.html>.

UNICEF. *Srí Lanka* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 12. 5. 2005 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/sri_lanka_background.html>.

UNICEF. *Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 31. 10. 2006 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.unicef.org/infobycountry/venezuela_27098.html>.

U.S. LIBRARY OF CONGRESS. *Srí Lanka – Topography* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <<http://countrystudies.us/sri-lanka/32.htm>>.

U.S. LIBRARY OF CONGRESS. *Venezuela – Rivers* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-03-15]. Dostupné z: <<http://countrystudies.us/venezuela/10.htm>>.

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V CARACASU. *Souhrnná teritoriální informace Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 11. 6. 2009 [cit. 2010-03-21]. Dostupné z: <<http://services.czechtrade.cz/pdf/sti/venezuela-2009-06-11.pdf>>.

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V CARACASU. *Venezuela* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 4. 11. 2005 [cit. 2010-03-28]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/caracas/cz/viza_a_konzularni_informace/informace_pro_turisty/venezuela.html>.

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V DILLÍ. *Souhrnná teritoriální informace Srí Lanka* [online]. © neveden, poslední aktualizace: 1. 10. 2009 [cit. 2010-03-12]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/newdelhi/cz/obchod_a_ekonomika/souhrnna_teritorialni_informace/index.html>.

VELVYSLANECTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V NAIROBI. *Souhrnná teritoriální informace Keňa* [online]. © neveden, poslední aktualizace: 3. 4. 2009 [cit. 2010-02-02]. Dostupné z: <<http://www.export.cz/index.asp?p=info&StaID={FA9F14D9-4A4D-4922-B60B-E2C16C56B17A}&StaNumber=040&What=territory&archiv=1>>.

WORLD FOOD PROGRAMME. *Egypt* [online]. © 2010, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/countries/egypt>>.

WORLD FOOD PROGRAMME. *Kenya* [online]. © 2010, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/node/3497>>.

WORLD FOOD PROGRAMME. *Srí Lanka* [online]. © 2010, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.wfp.org/countries/sri-lanka>>.

WORLD66 – JONYO. R. *Nairobi city* [online]. © neveden, poslední aktualizace: nevedena [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://www.world66.com/africa/kenya/nairobi/lib/image/change?newimage=/africa/kenya/nairobi/nairobi_city>.

ŽENY A MÉDIA. *Egypt zakázal ženskou obřízku* [online]. © 2005-2009, poslední aktualizace: 30. 6. 2007 [cit. 2010-04-28]. Dostupné z: <<http://www.zenyamedia.estranky.cz/clanky/zeny-a-islam/egypt-zakazal-zenskou-obrizku>>.

21st CENTURY SOCIALISM. [online]. © neveden, poslední aktualizace: 10. srpna 2006 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://21stcenturysocialism.com/article/alba_latin_americas_anti-imperialist_economic_project_01110.html>.

1000 nejkrásnějších míst světa. Z německého originálu přeložil Andrej Horvát a kol..
1. české vydání. Praha: Svojtka & Co. s. r. o., 2005. ISBN 80-7352-258-6.

Seznam příloh

Příloha číslo 1: Dvě tváře hlavního města Nairobi v Keni

Příloha číslo 2: Dvě tváře hlavního města Káhira v Egyptě

Příloha číslo 3: Dvě tváře hlavního města Colombo na Srí Lance

Příloha číslo 4: Dvě tváře hlavního města Caracas ve Venezuele

Příloha číslo 1: Dvě tváře hlavního města Nairobi v Keni

Obr. č. 1: Moderní část Nairobi

Zdroj: WORLD66 – JONYO. R. *Nairobi city* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <

http://www.world66.com/africa/kenya/nairobi/lib/image/change?newimage=/africa/kenya/nairobi/nairobi_city>.

Obr. č. 2: Jeden z pohledů na periferii hlavního města Nairobi na slum Kibera

Zdroj: TÝDEN.CZ. *Místo safari chtějí do slumu* [online]. © 2007-2009, poslední aktualizace: neuvedena [cit. 2010-04-02].

Dostupné z: <http://www.tyden.cz/rubriky/zahranici/afrika/misto-safari-chteji-do-slumu-soucit-nebo-voyeurismus_142451.html>.

Příloha číslo 2: Dvě tváře hlavního města Káhira v Egyptě

Obr. č. 3: Pohled na Káhiru

Zdroj: EXOTICKÉ ZEMĚ. *Káhira* [online]. © 2009, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-04-02].

Dostupné z: <<http://exotika.slantour.cz/egypt-kahira.php>>.

Obr. č. 4: Část slumu v Káhiře

Zdroj: PANORAMIO. *Cairo slum* [online]. © neuvědlen, poslední aktualizace: neuvědlena [cit. 2010-04-02].

Dostupné z: <<http://www.panoramio.com/photo/1567208>>.

Příloha číslo 3: Dvě tváře hlavního města Colombo na Srí Lance

Obr. č. 5: Pohled na Colombo

Zdroj: NEW WORLD ENCYCLOPEDIA. *Colombo* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 7. října 2008 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <<http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Colombo>>.

Obr. č. 6: Část slumu v Colombu

Zdroj: NEW WORLD ENCYCLOPEDIA. *Colombo* [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 7. října 2008 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <<http://www.newworldencyclopedia.org/entry/Colombo>>.

Příloha číslo 4: Dvě tváře hlavního města Caracas ve Venezuele

Obr. č. 7: Caracas

Zdroj: TRIP ADVISOR – GAUCHISTE. S. *Caracas photos* [online]. © 2010, poslední aktualizace: březen 2007 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://www.tripadvisor.com/LocationPhotos-g316066-Caracas_Central_Venezuela.html#1832381>.

Obr. č. 8: Slum v Caracasu

Zdroj: 21st CENTURY SOCIALISM. [online]. © neuveden, poslední aktualizace: 10. srpna 2006 [cit. 2010-04-02]. Dostupné z: <http://21stcenturysocialism.com/article/alba_latin_americas_anti-imperialist_economic_project_01110.html>.